

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

"Службен весник на Република
Македонија" излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.

Понеделник, 7 мај 2001
Скопје
Број 35

Аконтацијата за 2001 година изнесува
7.800 денари. Овој број чини 320
денари. Жиро сметка 40100-603-12498

739.

Врз основа на член 6 од Законот за изменување и дополнување на Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 11/01), Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 20 април 2001 година, го утврди пречистениот текст на Законот за буџетите.

Пречистениот текст на Законот за буџетите ги опфаќа: Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 79/93), Законот за изменување и дополнување на Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 71/96), Законот за изменување и дополнување на Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 46/2000) и Законот за изменување и дополнување на Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 11/01), во кои е означено времето на нивното влегување во сила, Исправката на Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" бр. 3/94) и Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија У.бр. 180/98 ("Службен весник на Република Македонија" бр. 15/99).

Бр. 10-903/2
20 април 2001 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Кирил Андоновски, с.р.

ЗАКОН ЗА БУЏЕТИТЕ (Пречистен текст)

Глава прва

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува постапката за изготвување, донесување и извршување на Буџетот на Република Македонија (во натамошниот текст: Буџетот на Републиката), буџетите на единиците на локалната самоуправа и на градот Скопје (во натамошниот текст: буџетите на единиците на локалната самоуправа) и буџетите на фондовите.

Член 2

Буџетот претставува годишен план за финансирање на функциите и обврските на Република Македонија, на единиците на локалната самоуправа и на фондовите, а се состои од годишна процена на приходите и на трошоците по намени.

Член 3

Под годишна процена од член 2 на овој закон се подразбира фискална година од 12 месеци, која почнува на 1 јануари, а завршува на 31 декември од секоја календарска година и важи само за фискалната година за која е донесена.

Член 4

Под буџетски суфицит, во смисла на овој закон, се подразбира разликата меѓу планираните приходи (ос-

вен земените заеми) и планираните трошоци (кога приходите се поголеми од трошоците), а под буџетски дефицит се подразбира разликата меѓу планираните приходи (освен земените заеми) и планираните трошоци (кога трошоците се поголеми од приходите).

Буџетите на единиците на локалната самоуправа и на фондовите не смеат да ги надминат проценетите приходи.

Член 5

Под буџетски корисници, во смисла на овој закон, се подразбираат корисниците на средствата од Буџетот на Републиката од областа на законодавната, извршната и судската власт (во натамошниот текст: корисници на Буџетот).

Под единки корисници на средствата од Буџетот на Републиката, во смисла на овој закон, се подразбираат институциите од областа на образованието, културата, детската заштита, социјалната заштита, науката и спортот кои се финансираат преку корисникот на Буџетот на Републиката од таа област (во натамошниот текст: единки корисници).

Член 6

Сите приходи на корисниците и нивните единки корисници, на единиците на локалната самоуправа и на фондовите се исказуваат во нивните буџети.

Обврските и трошоците се извршуваат во согласност со прописите за нивно извршување, а во рамките на проценетите трошоци во нивните буџети.

Член 7

Корисниците на Буџетот се должни во постапката на предлагање за донесување на пропис или општ акт со кој се создаваат нови или дополнителни обврски за Буџетот на Републиката, претходно да обезбедат позитивно мислење од Министерството за финансии, како составен дел кон предлогот.

Во текот на фискалната година не смее да се донесе пропис или општ акт со кој се намалуваат приходите или се создаваат нови или дополнителни обврски за тековниот Буџет на Републиката, доколку не се обезбедени потребните средства.

Член 8

Под буџетски документ, во смисла на овој закон, се подразбира: билансот на приходи и трошоци, функционалната класификација на трошоците, билансот по раздели (организациона класификација), посебниот дел на буџетите во кои се исказани одделните корисници и намени на користење на трошоците (економската и програмската класификација), образложение кон буџетите, изворите за покривање на буџетскиот дефицит, потребните средства за наредните две години и прописите за извршување на буџетите.

Класификацијата на приходите и класификацијата на трошоците ги донесува министерот за финансии.

Член 9

Корисниците и единките корисници на средствата од Буџетот на Републиката, фондовите, корисниците на фондовите и единиците на локалната самоуправа можат да отворат сметки во Народната банка на Република Македонија или во друга банка што ќе ја определи Владата на Република Македонија.

За отворање на сметки за субјектите од став 1 на овој член е потребна претходна согласност од министерот за финансии.

Министерот за финансии за отворање на сметки за корисниците и единките корисници на средства од Буџетот, како и за извршување на финансиски услуги склучува договори со финансиски институции.

БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКАТА

Член 10

Буџетот на Републиката го сочинуваат средствата на корисниците, како и буџетите на: Фондот за пензиско и инвалидско осигурување; Фондот за здравствено осигурување на Македонија; Фондот за патишта; Фондот за води; Фондот за заштита и унапредување на животната средина и природата и Заводот за вработување на Република Македонија.

Буџетот на Републиката ги содржи и приходите и трошоците од дополнителни активности на корисниците кои не се финансираат од Буџетот на Републиката (во натамошниот текст: самофинансирани активности).

Фондовите од став 1 на овој член не можат да искажат буџетски дефицит.

Член 11

Приходите на Буџетот на Републиката се обезбедуваат од:

- а) даноци
 - данок од добивка,
 - персонален данок од доход,
 - данок на додадена вредност и акцизи и
 - други даноци утврдени со закон;
- б) царини и други давачки (даноци во меѓународна размена и трансакции);
- в) такси
 - административни такси и
 - судски такси;
- г) приходи кои не потекнуваат од даноци
 - приходи од дивиденди од претпријатија,
 - парични казни,
 - приходи од камати врз основа на дадени заеми,
 - приходи од камати врз основа на депонирани средства,
 - приходи врз основа на вишоци над расходите на Народната банка на Република Македонија и
 - други јавни давачки утврдени со закон;
- д) приходи од донации примени од земјата и странство (во стока и пари) и
- ѓ) други приходи отстапени на Буџетот на Републиката по разни основи во согласност со закон.

Покрај приходите од став 1 на овој член, приходи на Буџетот на Републиката претставуваат и приходите врз основа на земање заеми од земјата и странство, со кои се финансира буџетскиот дефицит.

Член 12

Приходите на буџетите на фондовите, како составен дел на Буџетот на Републиката, се обезбедуваат од:

- придонеси;
- надоместоци;
- трансфери од буџетите;
- приходи од донации примени од земјата и странство (во стока и пари) и
- други приходи по разни основи во согласност со закон. Привремениот недостиг на приходи на буџетите на фондовите во текот на годината се покрива преку заеми од Буџетот на Републиката.

Член 13

Трошоците на Буџетот на Републиката ги сочинуваат:

- тековни трошоци (плати, наемнини и надоместоци, трошоци за стоки и услуги, тековни трансфери и каматни плаќања);

- капитални трошоци (купување на капитални средства и капитални трансфери);
- давање на заеми и средства за купување на хартии од вредност и
- отплатата на главнина за земени заеми во земјата и странство.

Член 14

Дефицитот на Буџетот на Републиката се финансира со земање заеми од земјата или странство, со издавање благajнички записи или обврзници.

Член 15

За управување со финансиските средства на Буџетот на Републиката во Министерството за финансии се основа трезор кој ги врши следниве работи:

- управува со расходите на Буџетот на Републиката;
 - утврдува месечни финансиски планови за корисниците и единките корисници;
 - подготвува тековни проекции на приходите и расходите;
 - управува со долгот на Република Македонија;
 - ја води главната книга на трезорот;
 - изготвува извештаи за наплата на приходите, за извршувањето на расходите, како и други извештаи и
 - врши други оперативни работи.
- Поблиски прописи за начинот на работата на трезорот пропишува министерот за финансии.

Член 16

Во трезорот се води главна книга во која се евидентираат трансакциите на приходите и трошоците.

Формата, содржината и начинот на водење на главната книга ги пропишува Владата на Република Македонија.

За корисниците и единките корисници на средства од Буџетот на Републиката се води посебен регистар.

Начинот на водењето на регистарот од став 3 на овој член го пропишува министерот за финансии.

БУЏЕТИ НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Член 17

Единиците на локалната самоуправа своите буџети ги изготвуваат, предлагаат и донесуваат самостојно во согласност со овој закон и други прописи, врз основа на макроекономските агрегати. Буџетите на единиците на локалната самоуправа се изготвуваат и во согласност со инструкциите дадени од министерот за финансии за класифицирањето на приходите и трошоците.

Буџетите на единиците на локалната самоуправа мора да бидат избалансирани, односно не смеат да содржат буџетски дефицит.

Единиците на локалната самоуправа се должни во рок од 15 дена од денот на донесувањето на буџетот, истиот да го достават до Министерството за финансии заради следење на утврдената вкупна јавна потрошувачка во Република Македонија.

Член 18

Буџетот на единиците на локалната самоуправа ги содржи средствата на советот, градоначалникот и управните и административните органи, како и буџетите на: Фондот за комунални работи, улично осветлување и градска рента; Фондот за патишта; Фондот за јавни зелени површини; Фондот за пошумување и други фондови.

Буџетот од став 1 на овој член ги содржи и приходите и трошоците од дополнителните активности на корисниците кои не се финансираат од буџетот на единиците на локалната самоуправа (во натамошниот текст: самофинансирани активности).

Член 19

Градоначалникот на единицата на локалната самоуправа е одговорен за изготвување и доставување на буџетот до советот на единицата на локалната самоуправа за донесување.

Член 20

За евидентирање на приходите и трошоците и за одобрување на плаќањата во рамките на расположливата готовина, во единиците на локалната самоуправа се формира посебна единица.

Член 21

Приходите на единиците на локалната самоуправа се обезбедуваат од:

- а) даноци
 - данок на имот,
 - данок на наследство и подарок и
 - данок на промет на недвижности и права;
- б) такси
 - комунални такси;
- в) дополнителни приходи од Буџетот на Републиката, во согласност со посебен закон;
- г) приходи од донации примени од земјата и странство (во стока и пари) и
- д) други приходи отстапени на буџетите на единиците на локалната самоуправа по разни основи во согласност со закон.

Покрај приходите од став 1 на овој член, приходи на буџетите на единиците на локалната самоуправа претставуваат и приходите врз основа на земање заеми од Буџетот на Републиката.

Член 22

По исклучок на член 21 од овој закон приходите на градот Скопје и на единиците на локалната самоуправа на подрачјето на градот се утврдуваат и тоа:

Изворните приходи на градот Скопје како посебна единица на локалната самоуправа се обезбедуваат во висина од 38,5% од приходите од став 1 точки а) и б) на член 21 од овој закон, остварени на подрачјето на градот.

Изворните приходи на единиците на локалната самоуправа на подрачјето на градот Скопје се утврдуваат врз основа на нивното учество во вкупниот број жители на ниво на општините од кои произлегле.

Член 23

Приходите на единиците на локалната самоуправа од членовите 21 и 22 на овој закон се уплатуваат на утврдените единствени сметки на општините од кои произлегле.

Приходите на единиците на локалната самоуправа на територијата на Република Македонија се празнат во процент, и тоа:

- 80% според нивното учество во вкупниот број жители на ниво на општините од кои произлегле;
- 10% според нивното учество во вкупниот број населени места на ниво на општините од кои произлегле и
- 10% според нивното учество во вкупната површина на ниво на општините од кои произлегле.

Член 24

Трошоците на буџетите на единиците на локалната самоуправа ги сочинуваат:

- тековни трошоци (плати, наемнини и надоместоци, трошоци за набавка на стоки и услуги, тековни трансфери и каматни плаќања);
- капитални трошоци (купување на капитални средства и капитални трансфери) и
- отплата на главнина за земено заеми.

ИЗГОТВУВАЊЕ, ДОСТАВУВАЊЕ И ДОНЕСУВАЊЕ НА БУЏЕТИТЕ

Член 25

Изготвувањето на буџетите се врши врз основа на макроекономската политика и проекцијата на макроекономските агрегати за годината за која се донесуваат буџетите.

Министерот за финансии е одговорен за подготвување на предлогот на Буџетот на Република Македонија и за негово доставување до Владата на Република Македонија.

Член 26

Извештај за фискалната состојба во тековната фискална година изготвува министерот за финансии кој ги предлага директивите и целите на фискалната политика, како и главните категории за проценетите приходи и трошоци за наредната буџетска година и го доставува до Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Влада) во месец април, во тековната година за наредната година.

Врз основа на утврдените ставови од страна на Владата, министерот за финансии изготвува циркулар во кој се содржани главните насоки за изготвување на буџетите и го доставува до корисниците на буџетот, единиците на локалната самоуправа и фондовите во месец април.

Во циркуларот од став 2 на овој член се содржани работите и задачите кои треба да се извршуваат во текот на фискалната година, методологијата за изготвување на буџетите на корисниците (клучните параметри, постапката и рокот за изготвување на буџетите), како и индикативните вкупни трошоци за секој корисник, во чии рамки треба да биде изготвена процената по видови и неопходните податоци кои се приложуваат кон буџетот.

Член 27

Податоците од член 26 став 3 на овој закон содржат:

- преглед на работите и задачите кои треба да се извршуваат во текот на фискалната година (програмски активности);
- процена на трошоците за фискалната година, според трошочни ставки и потставки;
- процена на трошоците за наредните две фискални години по трошоци по категории, поткатегории и ставки;
- преглед на потребните трошоци за неопходната работна сила за извршување на функциите на корисниците;
- предлози кои ги содржат идните обврски или повеќегодишните трошоци, вклучувајќи ги инвестиционите проекти искажани поединечно и
- процена на трошоците кои се исплатуваат од приходите остварени од самофинансирани активности според трошочните ставки и потставки.

Покрај податоците од став 1 на овој член корисниците, најдоцна до 15 јуни доставуваат и образложение за висината на износите по позиции, заради анализирање и контрола на сите буџетски предлози од страна на Министерството за финансии.

Член 28

Добиените предлози од корисниците Министерството за финансии ги оценува од аспект на нивната ефикасност, приоритетност и рационалност и врши усогласување со корисниците на програмите од аспект на потребните средства за нивна реализација.

Врз основа на извршените усогласувања со корисниците, Министерството за финансии го подготвува предлогот на Буџетот на Републиката и образложението кон Буџетот кое, покрај другото, содржи: макроекономски параметри за наредната фискална година; лимит на оценети приходи и трошоци за наредната фискална година; податоци за поднесените барања од корисниците; неусогласените ставови од преговорите; глобални податоци за планираните приходи и трошоци од самофинансирани активности и објаснување за начините на финансирање на дефицитот, доколку истиот е предвиден. Предлогот на Буџетот на Републиката Министерството за финансии го доставува до Владата на почетокот на месец октомври.

Доколку во постапката на усогласување по предлозите на корисниците на предлогот на Буџетот не се постигне усогласеност на ставовите, министерот за финансии за тоа подготвува извештај и го доставува до Владата, заради одлучување.

Член 29

Предлогот на Буџетот на Републиката го утврдува Владата и го доставува до Собранието на Република Македонија за донесување не подоцна од средината на месец ноември.

Собранието на Република Македонија не може да го разгледа предлогот на Буџетот на Републиката пред истекот на 20 дена од денот на доставувањето на предлогот на Буџетот до пратениците на Собранието на Република Македонија.

Министерот за финансии е должен да го презентира предлогот на Буџетот во Собранието на Република Македонија.

Член 30

Буџетите на единиците на локалната самоуправа и буџетите на фондовите се изготвуваат и донесуваат во рокови утврдени за изготвување и донесување на Буџетот на Републиката.

Член 31

Предлогот на Буџетот на Републиката содржи:

1. Биланс на приходниот и трошочниот дел на буџетите со:

- ставки за приходи (членови 11,12, 21, 22 и 23) и
- ставки на трошоци (членови 13 и 24);

2. Функционална класификација на трошоци;

3. Трошоци по раздели;

4. Посебен дел на буџетот по корисници со:

- остварени трошоци од претходната фискална година,

- одобрени и ревидирани трошоци за тековната фискална година,

- процени за наредната фискална година искажани според економската и програмската класификација на ниво на потставки и

- процена на обврските за наредните две години на ниво на поткатегории;

5. Процена за максималниот износ до кој можат да се земаат заеми и издаваат гаранции во текот на тековната фискална година;

6. Лимит до кој можат единиците на локалната самоуправа да земаат заеми во текот на тековната фискална година и

7. Предлози за можните начини за надминување на дефицитот на Буџетот на Републиката.

Член 32

Износите на приходите наведени во годишниот буџетски документ не се фиксно определени и лимитирани.

Промените во буџетите треба да бидат во рамките на вкупниот износ на утврдените приходи. Дополнително усвоените трошоци во Буџетот се проследени со мерки што ќе ги зголемат предложените приходи или ќе ги намалат другите трошоци во сразмерен износ.

Член 33

Износите на трошоците утврдени со годишниот буџетски документ, се сметаат како максимални износи и над овие износи не може да се преземаат никакви обврски.

Секој трошок што бара нов извор на приходи заедно со предложениот извор, како и кога треба да се намалат планираните трошоци кои се одобрени заради неостварување на планираните приходи повеќе од 5%, се обработува во посебен буџетски документ (ребаланс), а го донесува надлежниот орган.

Член 34

За покривање на непредвидливите барања за трошоците кои ќе се појават во текот на буџетската година се издвојува до 3% од вкупните тековни и капитални трошоци за буџетски резерви (постојана и тековна).

За користење на средствата од став 1 на овој член по предлог на министерот за финансии, одлучува Владата.

Член 35

Буџетот на Републиката, вклучувајќи ги и буџетите на фондовите, се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Буџетите на единиците на локалната самоуправа се објавуваат во службеното гласило на единицата на локалната самоуправа.

ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ

Член 36

По донесувањето на Буџетот на Републиката, министерот за финансии ги известува корисниците за средствата што им се одобрени, а корисниците ги распределуваат приходите и трошоците по одделни единки-корисници.

Врз основа на известувањето од став 1 на овој член, единките-корисници се должни да донесат финансиски план за намените за коишто ќе се користат средствата, најдоцна 15 дена од денот на известувањето.

Единките-корисници се должни финансискиот план од став 2 на овој член да го достават до Министерството во чиј состав се, во рок од пет дена од денот на неговото донесување.

Корисниците на буџетите и единките-корисници се должни средствата од став 1 на овој член да ги користат наменски и не смеат да преземаат обврски над лимитот од одобрените средства.

Член 37

Приходи од самофинансирани активности што ги остваруваат корисниците и единките-корисници на средства од буџетот од вршење на дејности кои не се финансираат од Буџетот се уплатуваат на посебна сметка за приходи од самофинансирани активности.

Приходите и трошоците на секој корисник и единка-корисник се искажуваат во Буџетот на Републиката.

Корисниците и единките-корисници кои остваруваат приходи согласно со став 1 на овој член, донесуваат финансиски план согласно со член 36 став 2 на овој закон.

Приходите од самофинансирани активности можат да се користат во износ и за намени утврдени со финансискиот план.

Член 38

Корисниците и единките-корисници се одговорни за наплата на приходите за вршење на работите од нивната надлежност.

Корисниците во чиј состав се единките-корисници се должни да вршат контрола за наплатените приходи и извршените уплати во Буџетот на Републиката од страна на единките-корисници.

Приходите од став 1 на овој член се уплатуваат во Буџетот на Републиката.

Член 39

Доколку Буџетот на Републиката не биде донесен до 31 декември во тековната година, Министерството за финансии врши исплата на средства од Буџетот по позиции, но најмногу до една третина од извршените трошоци во четвртиот квартал во претходната фискална година за секој месец, а најдоцна до 31 март за наредната година.

Член 40

Министерството за финансии утврдените годишни трошоци за секој корисник ги дели во тримесечни буџетски распределби. Врз основа на приходите со кои располага, Министерството за финансии, врши распределба за секое тримесечје и го доставува износот на утврдените средства до секој корисник најдоцна десет работни дена пред почетокот на тримесечјето.

Врз основа на нивната тримесечна распределба корисниците можат да преземаат обврски преку склучување на договори за обезбедување на стоки и услуги, во согласност со буџетската класификација, освен за обврските кои ги имаат за вршење на активностите, вклучувајќи ги инвестиционите проекти, за кои обврските траат подолг период.

Министерството за финансии ги дели тримесечните распределби на корисниците во максимално месечно готовинско плаќање, за што го информира секој корисник. Месечниот износ на средства од буџетската сметка на сметката на корисникот не може да ја надмине пропишаната максимална готовина од тој месец.

Член 41

За непредвидливите трошоци кои ќе настанат по донесувањето на Буџетот, корисниците поднесуваат барање до Министерството за финансии, заради нивно покривање.

Во барањето од став 1 на овој член мора да бидат содржани причините, износите и основата за пресметување на бараните износи.

Непредвидливите трошоци од став 1 на овој член се обезбедуваат согласно со член 34 на овој закон.

Член 42

Институцијата за платен промет има обврска да го известува Министерството за финансии за остварените приходи и извршените трошоци на буџетите на начин и во рок утврден од страна на Министерството за финансии.

Министерот за финансии, по потреба, ќе донесе поблиски прописи за постапката за доставување на податоци од став 1 на овој член.

Член 43

Одобрените трошоци корисниците не можат да ги прераспределуваат меѓу себе.

Прераспределба на планираните трошоци во текот на фискалната година врши Владата, односно советот на единицата на локалната самоуправа, во рамките на вкупно утврдениот лимит на приходите во Буџетот.

Утврдените износи во Буџетот на корисникот можат да бидат прераспределени меѓу трошочните категории, поткатегории, ставки и потставки, со исклучок на трошочните ставки меѓу платите и надоместоците и другите трошоци, како и плаќањата на камати и отплатата на главнината за заемите и другите трошоци.

Член 44

Министерот за финансии во втората половина на месец јули од фискалната година доставува до Владата преглед за состојбата на извршувањето на Буџетот и долгот на Републиката.

Прегледот од став 1 на овој член ги содржи компаративните износи на пропишаните нивоа на приходите, трошоците, дефицитот и земањето на заеми, во рамките утврдени во Буџетот на Републиката, со објаснување за главните разлики.

Член 45

Владата врз основа на прегледот од член 44 став 1 на овој закон, ги презема сите неопходни мерки со кои се обезбедува усогласување на главните буџетски цели со новите економски околности и му предлага на Собранието на Република Македонија да донесе мерки.

Член 46

Правото на корисниците за трошење на средства од Буџетот престанува на 31 декември. Сите неплатени обврски на корисниците од фискалната година ќе бидат повторно одобрени и предвидени во позиција во Буџетот за следната фискална година.

Корисниците и единките корисници на средства од Буџетот на Републиката се должни неискористените права (парични средства) на 31 декември да ги вратат во Буџетот на Републиката најдоцна до 5 јануари наредната година.

Доколку корисниците не ги вратат правата до утврдениот датум, извршувањето го врши Министерството за финансии.

Приходите наплатени после 31 декември на сметките на Буџетот се евидентираат како приходи на Буџетот за следната фискална година.

Глава втора**ЗАЕМИ И ДОЛГОВИ****Член 47**

Со буџетскиот документ се утврдува лимитот на годишното зголемување на вкупниот тековен долг, а за покривање на буџетскиот дефицит.

Член 48

Само Владата има право да зема заеми од правни и физички лица од земјата и од странство врз основа на закон, за покривање на буџетскиот дефицит и да дава гаранции за отплата на обврските врз основа на земени заеми за оваа намена.

Владата може да одобрува краткорочни заеми само на единиците на локалната самоуправа и на фондовите доколку во Буџетот на Републиката се утврдени средства за оваа намена.

Единиците на локалната самоуправа и фондовите се должни земените заеми од став 2 на овој член да ги вратат најдоцна до крајот на фискалната година.

Член 49

За обврските на јавните претпријатија и на трговските друштва со доминантен капитал на државата врз основа на земени заеми од земјата и странство, гаранции дава Собранието на Република Македонија.

Договорите за земени заеми и давање гаранции на јавните претпријатија и на трговските друштва со доминантен капитал на државата од земјата и странство во името на Собранието ги склучува Владата.

Член 50

За земање заеми и давање на гаранции согласно со член 48 став 1 на овој закон на предлог на министерот за финансии, Владата донесува одлука.

Министерот за финансии во име на Владата ги склучува договорите за земените заеми и давање на гаранции.

Министерот за финансии ги предлага на Владата видот на финансиските инструменти и условите под кои се земаат заемите.

Доколку видот на финансиските инструменти и условите под кои се земаат заемите ќе имаат влијание врз монетарната политика, Министерството за финансии врши консултации со Народната банка на Република Македонија.

Член 51

Долгот може да биде во форма на заем, обврзници или благајнички записи.

Благајничките записи се водат од страна на Народната банка на Република Македонија за име и сметка на Републиката.

Благајничките записи можат да бидат водени и од страна на други финансиски институции овластени од Владата, а контролата врз нив ја врши Народната банка на Република Македонија.

За долговите издадени во форма на обврзници и благајнички записи соодветно се применуваат одредбите од Законот за хартии од вредност, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 52

Народната банка на Република Македонија ги врши сите неопходни технички услуги потребни за спроведување на одлуките во врска со долгот на Републиката што ќе и ги довери министерот за финансии.

Член 53

Во Буџетот на Републиката за тековната година се обезбедуваат средства за отплата на главнините и каматите кои пристигнуваат во текот на фискалната година по претходно склучените договори.

Член 54

Во единствениот трезор се води евиденција за долговите на Република Македонија, дадените заеми и издадените гаранции.

Член 55

Одлуките во врска со земањето заеми или за давање гаранции се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Глава трета

БУЏЕТСКО СМЕТКОВОДСТВО, ЗАВРШНА СМЕТКА И РЕВИЗИЈА

Член 56

Секој корисник е одговорен за водење на сметководство согласно со законските прописи и за вршење на внатрешна ревизија за наплата на приходите и за трошоците трансакции.

Министерството за финансии покрај одговорноста за водење на сметководството и вршење на ревизија на приходите и трошоците, е одговорно и за водење на сметководството и за внатрешна ревизија при земање заеми и долгови трансакции во име и за сметка на Буџетот на Републиката.

Член 57

Корисниците на средства од Буџетот на Републиката, буџетите на единиците на локалната самоуправа и буџетите на фондовите се должни да воспостават внатрешна ревизија.

Функционерот, односно раководното лице кај субјектите од став 1 на овој член назначува внатрешни ревизори, по претходна согласност на Владата.

Субјектите од став 1 на овој член не смеат да преземаат финансиски обврски и да вршат исплата на трошоци без потпис на внатрешниот ревизор.

Доколку корисниците на средствата од Буџетот на Републиката не воспостават внатрешна ревизија, внатрешната ревизија ја вршат ревизори на Министерството за финансии.

Во единиците на локалната самоуправа внатрешен ревизор назначува градоначалникот.

Член 58

Министерството за финансии, преку централна внатрешна ревизија, врши ревизија на сите корисници и на единките корисници на средства од Буџетот на Републиката, на буџетите на единиците на локалната самоуправа и на фондовите.

Министерот за финансии, по претходна согласност на Владата, назначува ревизори за централна внатрешна ревизија.

Делокругот и начинот на вршење на работите на внатрешната ревизија ги пропишува министерот за финансии.

Член 59

Ревизорите за централна внатрешна ревизија имаат службена легитимација. Формата, содржината и начинот на издавање на службена легитимација ги пропишува министерот за финансии.

Член 60

Доколку во вршењето на ревизијата ревизорот утврди неправилности и недостатоци во однос на користењето на обезбедените средства и комплетноста на документацијата, истите ги констатира во записник и со решение наложува нивно отстранување во определен рок.

Записникот и решението од став 1 на овој член, внатрешниот ревизор ги доставува до функционерот, односно раководното лице кај субјектите од член 57, а ревизорот за централна внатрешна ревизија и до министерот за финансии.

Доколку во определен рок не се отстранат неправилностите и недостатоците наложени со решението, ревизорот наредува запирање на исплатата на средства од буџетот до отстранување на неправилностите.

Член 61

Ако во вршењето на ревизијата ревизорот констатира дека е сторен прекршок или кривично дело е должен, без одлагање, да поднесе барање, односно пријава за поведување прекршочна, односно кривична постапка.

Член 62

Министерот за финансии пропишува единствени стандарди за водење на евиденција според кои корисниците на Буџетот на Републиката, единиците на локалната самоуправа и фондовите ја водат сметководствената евиденција.

Член 63

Министерот за финансии дава инструкции за зачувување и изготвување на завршните сметки на Буџетот на Републиката, единиците на локалната самоуправа и фондовите, на крајот на секоја фискална година.

Член 64

Врз основа на инструкциите на министерот за финансии од член 63 на овој закон корисниците на Буџетот на Републиката, единиците на локалната самоуправа и фондовите ги подготвуваат своите завршни сметки и завршните сметки на своите единки-корисници.

Секоја единка-корисник ја изготвува својата завршна сметка и ја доставува до корисникот во чиј состав е, најдоцна до 1 март во тековната година за претходната година.

Корисниците на буџетите и фондовите изготвуваат збирна завршна сметка (од завршните сметки на своите единки-корисници кои се во нивен состав и од својата завршна сметка).

Завршните сметки од став 3 на овој член се доставуваат до Министерството за финансии најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година.

Член 65

Врз основа на завршните сметки на корисниците и фондовите, во согласност со членовите 63 и 64 на овој закон, Министерството за финансии ги оценува извршените ставки на приходите и трошоците во согласност со одредбите на член 63 на овој закон.

Министерството за финансии ја изготвува завршната сметка на Буџетот до 30 април во тековната година и ја доставува до Владата на Република Македонија за утврдување.

Член 66

Завршната сметка се изготвува во согласност со класификацијата на трошоците.

Завршната сметка ги содржи следниве прилози:

- преглед на наплатените приходи и извршените трошоци на сите буџетски сметки на Буџетот на Републиката, спореден со процените на буџетските приходи и одобрените трошоци, како и образложение за главните отстапувања и

- детален преглед на трошењето од буџетската резерва и гаранциите за земените заеми во фискалната година.

Член 67

Завршните сметки на буџетите на единиците на локалната самоуправа се изготвуваат согласно со постапката пропишана за изготвување и донесување на Буџетот на Републиката и фондовите.

Завршните сметки на единиците на локалната самоуправа се приложуваат кон завршната сметка на Буџетот на Републиката.

Завршната сметка на буџетот на единиците на локалната самоуправа ја донесува советот најдоцна до 15 март и истата се доставува до Министерството за финансии најдоцна до 31 март.

Член 68

Министерството за финансии завршната сметка на Буџетот на Републиката по нејзиното утврдување од страна на Владата, ја доставува до Собранието на Република Македонија за донесување, заедно со завршните сметки на буџетите на единиците на локалната самоуправа и фондовите.

Глава четврта

РЕВИЗИЈА НА БУЏЕТИТЕ

Член 69

Ревизија на користењето и трошењето на приходите на буџетите врши Државниот завод за ревизија.

Глава петта

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 70

Одговорното, односно раководното лице кај корисникот на Буџетот на Републиката, единката-корисник, единиците на локалната самоуправа и фондовите ќе се казни за прекршок со парична казна од 15.000 до 50.000 денари ако;

1) не ги прикаже вкупните приходи при процената на буџетите (член 27);

2) неточно ги прикаже вкупните приходи или не ги уплати во Буџетот на Републиката (член 37);

3) врши ослободување или намалување на обврските на буџетските приходи, односно не врши инспекција на единката-корисник и не ги уплати приходите во Буџетот на Републиката (член 38);

4) со злоупотреба на функцијата не врши распределба на средствата од сметката на буџетот или го одложува плаќањето на пристигнатите обврски на буџетските сметки (член 40);

5) врши исплата од буџетската сметка спротивно на законот со што се зголемуваат трошоците на Буџетот на Републиката (членовите 33 и 46 став 2);

6) не го известува Министерството за финансии за остварените приходи и извршените трошоци на буџетите (член 42);

7) врши распределба на трошоците со друг корисник (член 43 став 1);

8) завршната сметка на буџетот не ја достави до Министерството за финансии во законски определениот рок (член 64 став 4 и член 67 став 3);

9) не ги искаже сите приходи и трошоци во буџетот (член 6);

10) не обезбеди мислење од Министерството за финансии при предлагањето, односно донесувањето на прописи и општи акти со кои се создаваат нови и дополнителни обврски за Буџетот на Републиката (член 7);

11) не ги почитува макроекономските агрегати и искаже дефицит во буџетот (член 17);

12) не се придржува на роковите за подготвување, предлагање и доставување за донесување на буџетот (член 19);

13) не приложи преглед на работите и задачите кои треба да се извршуваат во текот на фискалната година (програмски активности) (член 27) и

14) отворат сметки без претходна согласност од министерот за финансии (член 9).

Член 71

Одговорноста за сторени прекршоци за повреда на одредбите на овој закон повлекува и соодветна дисциплинска и кривична одговорност на одговорното, односно раководното лице.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 72

Одредбите од членовите 10 и 18 на овој закон ќе отпочнат да се применуваат почнувајќи од изготвувањето на Буџетот на Република Македонија и на буџетите на единиците на локалната самоуправа за 2001 година.

Член 73

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за системот на финансирање на општите општествени и заеднички потреби ("Службен весник на Република Македонија" број 36/91, 55/91, 21/92, 1/93 и 19/93).

740.

Врз основа на член 137-б од Законот за изменување и дополнување на Законот за осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 13/01), Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 20 април 2001 година го утврди пречистениот текст на Законот за осигурување.

Пречистениот текст на Законот за осигурување ги опфаќа: Законот за осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 49/97), Законот за изменување и дополнување на Законот за осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 79/99) и Законот за изменување и дополнување на Законот за осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 13/01), во кои е означено времето на нивното влегување во сила.

Број 10-1343/2
20 април 2001 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Кирил Андоновски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

(Пречистен текст)

Дел прв

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите под кои може да се вршат работи на осигурување на живот и неживотно осигурување и реосигурување, основање, работење, надзор и престанок со работа на трговските друштва за осигурување и реосигурување (во натамошниот текст: друштва за осигурување) и осигурителните брокерски друштва, како и задолжителното осигурување.

Член 2

(1) Правните и физичките лица што вршат дејност и граѓаните во Република Македонија се осигуруваат во друштвата за осигурување основани согласно со овој закон.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, Владата на Република Македонија може да пропише кои имоти, имотни интереси и лица можат да се осигураат во странско друштво за осигурување.

Работи на осигурување и реосигурување

Член 3

(1) Друштвото за осигурување може да врши само работи на осигурување и/или реосигурување.

(2) Работи на осигурување се:

1) склучување и исполнување на договори за осигурување на живот и неживотно осигурување;

2) склучување и исполнување на договори за соосигурување и

3) склучување и исполнување на договори за пасивно реосигурување.

(3) Во рамките на работи на осигурување од став (2) на овој член, друштвата за осигурување можат да ги вршат и следниве работи:

1) посредување во договарање на осигурување и реосигурување;

2) снимање на ризици;

3) снимање и процена на штети;

4) продажба на остатоците од осигурени оштетени предмети;

5) укажување правна помош во осигурувањето и реосигурувањето;

6) укажување на други интелектуални и технички услуги поврзани со работи на осигурување и реосигурување и

7) воведување мерки за спречување, намалување и отстранување на штетите и ризиците кои претставуваат опасност во неживотното осигурување.

Член 4

Работи на реосигурување се склучување и исполнување на договори за реосигурување од страна на друштвата за осигурување регистрирани за активно реосигурување, на вишоците на ризици над нивото на максимално покритие на друштвата за осигурување.

Член 5

(1) Друштвото за осигурување може да ги врши следниве групи на осигурување, односно реосигурување:

1) осигурување на живот и

2) неживотно осигурување.

(2) Осигурувањето на живот опфаќа осигурување на лица кај кои се кумулираат средства на заштита или средства за покритие на зголемените ризици во подоцнежните години од осигурувањето.

(3) Неправителното осигурување ги вклучува следниве класи:

1) осигурување од последици на несреќен случај (незгода);

2) здравствено осигурување, покрај задолжителното здравствено осигурување;

3) осигурување на возила (каска);

4) осигурување на воздухоплови, пловни објекти и шински возила (каска);

5) осигурување на стока во превоз (карга);

6) осигурување на имот од пожар и некои други опасности;

7) други осигурувања на имот;

8) осигурување од одговорност на сопствениците на моторни возила;

9) осигурување од одговорност на сопствениците на воздухоплови, пловни објекти и шински возила;

10) осигурување на патници во јавниот сообраќај од последици на несреќен случај;

11) осигурување од одговорност за дејноста што се извршува;

12) осигурување на кредити и гаранции;

13) осигурување од финансиски загуби;

14) осигурување на штедни влогови, покрај задолжителното осигурување на штедни влогови утврдено со закон и

15) осигурување на правна заштита.

(4) Друштвото за осигурување може да ги врши двете групи на осигурување, односно реосигурување.

(5) Групите и класите во рамки на тие групи на осигурување, односно реосигурување, поблиску се определуваат со актот за основање и со Статутот на друштвото за осигурување.

Член 6

Осигурувањето на живот и неживотното осигурување се склучува врз основа на договор и е доброволно, доколку поинаку не е пропишано со овој и друг закон.

Реосигурување

Член 7

(1) Друштвото за осигурување е должно во друштво за осигурување регистрирано за активно реосигурување да ги реосигура обврските од договорот за осигурување над износот што со општ акт на друштвото е предвидено да ги покрие самото со свои средства.

(2) Друштвото за осигурување регистрирано за активно реосигурување е должно понудените вишоци на ризици кои не може да ги покрие самото со свои средства да ги реосигура кај други друштва за осигурување регистрирани за активно реосигурување.

Член 8

(1) Друштвото за осигурување, за секоја деловна година, треба да донесе програма за потребите од реосигурување во зависност од структурата на своето портфолио и да определи со кои договори за реосигурување ќе го обезбеди својот вишок на ризик.

(2) Програмата за потребите од реосигурување од став (1) на овој член содржи:

1) табела за максимално покритие изготвена врз основа на основната главнина, резервите на сигурност, посебната резерва и очекуваната премија и

2) основи и критериуми за утврдување највисоки можни штети, врз основа на присутни околности од значење за ризикот и нивото на договореното покритие.

Видови друштва за осигурување

Член 9

Друштвото за осигурување може да биде:

1) акционерско друштво за осигурување;

2) акционерско друштво за реосигурување и

3) акционерско друштво за осигурување и реосигурување.

Дел втор

ОСНОВАЊЕ НА ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Основање на друштво за осигурување

Член 10

(1) Друштво за осигурување се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое добило дозвола од министерот за финансии за вршење на работи на осигурување и/или реосигурување, под условите утврдени со овој закон и со Законот за трговските друштва.

(2) Правни и физички лица што не добиле дозвола од министерот за финансии не можат да вршат работи на осигурување и/или реосигурување.

Член 11

(1) Друштво за осигурување можат да основаат домашни и странски правни и физички лица.

(2) Учеството на поединечен акционер во капиталот на друштвото може да биде најмногу до 25% од износот на акциите на друштвото за осигурување со право на управување.

(3) Кога друштво за осигурување основа друго друштво за осигурување, учеството во капиталот на друштвото е неограничено.

(4) Под поединечен акционер во смисла на став (2) од овој член, се смета секое правно или физичко лице или поврзани лица.

(5) Поврзани лица, во смисла на овој закон, се две или повеќе правни или физички лица што се поврзани управувачки или капитално или на било кој друг начин, поради што тие заедно ја определуваат деловната политика и работат во координација еден со друг со намера да обезбедат вообичаени комерцијални предности или се поврзани на начин што едно правно или физичко лице има значителен интерес во друго правно лице.

(6) Значителен интерес, во смисла на став (5) од овој член, е:

1) директно или индиректно поседување на правно лице од страна на друго правно или физичко лице или преземање на 20% или повеќе од акциите со право на управување или

2) можност едно или повеќе правни или физички лица значително да влијаат врз управувањето и донесувањето на политичките, финансиските и деловните одлуки на друго правно лице или

3) резултатите од работењето на едно правно лице можат значително да влијаат врз работењето или резултатите од работењето на друго правно лице.

(7) Две физички лица, во смисла на овој закон, се сметаат за поврзани, доколку едното физичко лице е сопруг, родител или дете на другото физичко лице.

Член 12

(1) Друштвото за осигурување се основа со донесување акт за основање и со уплата на основната главнина.

(2) Основната главнина уплатена во пари при основање на друштво за осигурување не може да биде помала од денарската противвредност на:

1) 750.000 евра ако друштвото се основа за вршење на работите на осигурување на живот;

2) 750.000 евра ако друштвото се основа за вршење на работите на неживотно осигурување и

3) 1.000.000 евра ако друштвото се основа за вршење на работите на реосигурување.

(3) Ако друштвото за осигурување се основа за вршење на двете групи на осигурување, односно една група на осигурување и реосигурување, основната главнина уплатена во пари при основање на друштвото за осигурување не може да биде помала од кумулативната денарска противвредност на основната главнина од точките од став (2) на овој член за кои работи на осигурување и/или реосигурување се основа друштвото за осигурување.

(4) Денарската противвредност на средствата од став (2) на овој член пресметана по курсот на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата, домашните правни и физички лица ја уплатуваат на посебна сметка кај носителот на платниот промет.

(5) Странските правни и физички лица средствата од став (2) на овој член ги уплатуваат на девизна сметка кај Народната банка на Република Македонија.

(6) Друштвото за осигурување е должно да ја одржува вредноста на основната главнина.

Дозвола за основање и работа на друштвото за осигурување

Член 13

(1) За основање и работа на друштво за осигурување задолжително е добивање дозвола за основање и работа (во натамошниот текст: дозвола).

(2) Дозволата од став (1) на овој член е задолжителна и за воведување нова група на осигурување, како и за статусни измени на друштвото за осигурување.

(3) Под статусни измени од став (2) на овој член се подразбира спојување на друштва за осигурување или поделба на друштво за осигурување на повеќе самостојни друштва за осигурување.

Член 14

Друштвата за осигурување не можат да вршат работи на осигурување и/или реосигурување без дозвола од член 13 на овој закон.

Член 15

Барање за издавање дозвола од член 13 на овој закон се поднесува до Министерството за финансии.

Член 16

(1) Кон барањето од член 15 на овој закон се приложува:

1) предлог на актот за основање;

2) предлог на статут;

3) предлог на акти на деловната политика наведени во член 22 на овој закон;

4) доказ од носителот на платен промет дека се обезбедени средства за основната главнина, што не може да биде помала од износот утврден со овој закон;

5) список на акционери со податоци за висината на нивните удели;

6) информации за меѓусебната непосредна и посредна капитална, управувачка и роднинска поврзаност на акционерите и нивната финансиска состојба, како и доказ дека против нив не е во тек стечајна постапка и дека не се осудувани за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење во последните десет години;

7) ревизорски извештај од овластено друштво за ревизија, ако основач е домашно правно лице;

8) имиња на лицата-членови на органот на управување на друштвото за осигурување и податоци од кои се гледа дека истите поседуваат соодветно знаење и искуство од областа на осигурувањето и реосигурувањето, како и доказ дека против нив не е во тек стечајна постапка и дека не се осудувани за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење во последните десет години и 9) документација врз основа на која може да се констатира дека друштвото за осигурување е кадровски, технички и организационо оспособено за вршење на работите предвидени со актот за основање на друштвото за осигурување.

(2) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на друштвото за осигурување.

(3) Доколку основач на друштвото за осигурување е странско физичко или правно лице и домашно правно лице кое е непосредно или посредно во мнозинска сопственост на странски физички или правни лица, кон барањето од став (1) на овој член приложува и:

1) мислење на странска институција овластена за надзор на друштвата за осигурување, ако странскиот акционер е друштво за осигурување и

2) ревизорски извештај од овластено друштво за ревизија, ако странскиот акционер е правно лице кое не е друштво за осигурување.

Член 17

(1) По барањето од член 15 на овој закон министерот за финансии одлучува со решение со кое се издава дозвола или се одбива барањето.

(2) Барањето кое не ја содржи документацијата од член 16 на овој закон, се отфрла со решение.

(3) Решението од став (1) на овој член се донесува во рок од 90 дена од денот на комплетирање на документацијата наведена во член 16 на овој закон. Ако во рамките на тој период не се донесе решение, барањето за дозвола се смета за одобрено.

(4) Против решението од ставовите (1) и (2) на овој член може да се поднесе жалба до комисија на Владата на Република Македонија, во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

(5) Министерството за финансии е должно во средствата за јавно информирање да го објави издавањето на дозволата за основање и работа на друштвото за осигурување, во рок од седум дена од денот на издавањето.

Член 18

Во решението со кое се издава дозвола се утврдуваат класите во рамки на групите на осигурување и реосигурување кои може да ги врши друштвото за осигурување.

Член 19

Друштвото за осигурување е должно да донесе акт за основање во рок од 60 дена од добивањето на решението со кое се издава дозвола.

Започнување со работа

Член 20

(1) Друштвото за осигурување е должно да започне со работа во рок од шест месеци од денот на добивањето на решението со кое се издава дозвола и за тоа писмено да го извести Министерството за финансии.

(2) Друштвото за осигурување е должно веднаш да го извести Министерството за финансии за прекин со работењето.

Барање согласност**Член 21**

(1) Друштвото за осигурување е должно да бара согласност од Министерството за финансии за:

- 1) измена на статутот;
 - 2) измена на актот за основање;
 - 3) стекнување, постапно или одеднаш, на акции чиј вкупен кумулативен номинален износ изнесува 10, 25, 50 и 75% од вкупниот број акции со право на управување со друштвото за осигурување, без оглед на тоа дали акциите ги стекнуваат едно или повеќе поврзани лица;
 - 4) измена на назив и седиште и
 - 5) намалување на договорените суми на осигурување предвидено со член 51 став (3) од овој закон.
- (2) Акциите со право на управување со друштво за осигурување стекнати спротивно на став (1) точка 3) на овој член не носат право на глас.
- (3) По барањето од став (1) на овој член, Министерството за финансии е должно да одговори во рок од 60 дена од денот на комплетирање на барањето. Ако во рамките на тој период не се донесе решение, барањето за согласност се смета за одобрено.
- (4) Начинот, постапката и документацијата за добивање согласност од став (1) на овој член поблиску ја пропишува министерот за финансии.

Акти на деловната политика**Член 22**

(1) Акти на деловната политика на друштвото за осигурување се:

- 1) основи на деловната политика;
- 2) општи и посебни услови за осигурување по групи и класи на осигурување;
- 3) тарифи на премии по групи и класи на осигурување со структура на премијата согласно со членовите 26 и 27 на овој закон;
- 4) технички основи на тарифите по класи на осигурување за животно и неживотно осигурување;
- 5) правилник за формирање на технички резерви на осигурување и политика за управување со средствата;
- 6) правилник за пласирање на средствата на техничките резерви;
- 7) акт за формирање, управување и користење на математичката резерва за осигурување на живот и за други групи на осигурување во кои се применуваат табелите на смртност и други слични веројатносни табели и пресметки што се однесуваат на осигурување на живот;
- 8) правилник за формирање фонд за превентива и управување и користење на фондот;
- 9) програма за потребите од реосигурување, согласно со член 8 на овој закон;
- 10) правилник за остварување на регреси и
- 11) елаборат со проекција за очекувани деловни резултати за најмалку тригодишен период пред се во врска со очекуваниот приход од премиите, очекуваните штети, расходите за спроведување на осигурувањето, очекуваната добивка, очекуваните обештетувања, односно осигурувања и очекуваното обликување на технички и други резерви.

(2) На барање на Министерството за финансии, актите од став (1) на овој член се изготвуваат и за сите задоволителни осигурувања.

(3) За измена на актите на деловната политика, друштвото за осигурување го известува Министерството за финансии веднаш по донесување на истите.

Упис во трговскиот регистар**Член 23**

(1) Друштвото за осигурување стекнува својство на правно лице со упис во трговскиот регистар.

(2) Кон пријавата за упис во трговскиот регистар, покрај документацијата утврдена со Законот за трговските друштва се приложуваат:

1) доказ дека се уплатени паричните средства на име основна главнина на привремена сметка кај носителот на платниот промет, односно доказ дека странскиот основач ги уплатил девизните средства на посебна сметка кај Народната банка на Република Македонија и

2) дозвола од член 13 на овој закон.

(3) Во трговскиот регистар се впишуваат и филијалите на друштвото за осигурување основани согласно со Законот за трговските друштва.

(4) По извршената регистрација во трговскиот регистар, друштвото за осигурување е должно до Министерството за финансии да достави примерок од решението за упис во трговскиот регистар.

(5) Министерството за финансии води евиденција на друштвата за осигурување регистрирани во трговскиот регистар.

Дел трети**РАБОТЕЊЕ НА ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ****Член 24**

(1) Работите на осигурување и реосигурување друштвото за осигурување ги врши во свое име и за своја сметка.

(2) Работите од став (1) на овој член, како и другите работи на осигурување, друштвото за осигурување може да ги врши и во свое име и за туѓа сметка или во име и за сметка на трети лица или може да посредува во вршењето на тие работи.

Член 25

(1) За обврските од договорот за осигурување и договорот за реосигурување, друштвото за осигурување одговара со целокупниот свој имот.

(2) Своето работење друштвото за осигурување го засновува на принципите на економичност, ликвидност и сигурност.

Член 26

(1) Премијата за осигурување се состои од функционална премија и дел на премијата за вршење на дејноста на осигурувањето.

(2) Функционалната премија содржи техничка премија, а може да содржи и дел за превентива ако тој дел е пресметан во премијата.

(3) Техничката премија е дел од премијата наменет за исполнување на обврските од осигурувањето.

(4) Средствата за превентива се средствата наменети за спречување и намалување на евентуални штетни настани.

Член 27

Премијата за осигурување на живот се состои од:

- 1) дел од премија на име математичка резерва - штеден дел;
- 2) дел од премија на име ризико премија и
- 3) дел од премија на име трошоци за работење на друштвото за осигурување.

Член 28

(1) Заради трајно обезбедување на извршувањето на обврските по договорите за осигурување и реосигурување, друштвото за осигурување е должно да формира технички резерви, што се утврдуваат и водат според осигурително-техничките начела и сметководствените стандарди, кои се состојат од:

- 1) резерви за преносни премии;
- 2) резерви за бонуси и попусти;
- 3) резерви за штети и
- 4) други технички резерви.

(2) Друштвата за осигурување кои вршат осигурување на живот и/или други осигурувања за кои се однесуваат табелите на веројатност и пресметките кои се слични со осигурувањето на живот се должни, исто

така, да издвојат и математичка резерва во утврден процент од уплатените премии по овие осигурувања, согласно со техничките основи.

Член 29

Резерви за преносни премии се издвојуваат во висина на оној дел од премијата што се пренесува во идниот пресметковен период во сразмер меѓу истечениот осигурителен период и преостанатиот период до истекот на договорот за осигурување.

Член 30

Резервите за бонуси и попусти се издвојуваат во висина еднаква на сумите кои осигурениците имаат право да ги примат врз основа на:

1) право на бонус имаат осигурениците кои немале пријавени штетни настани во текот на претходната година и

2) право на делумно намалување на премиите (попусти) имаат осигурениците кај кои е покажан позитивен однос меѓу техничката премија и исплатените отштетни износи, вклучувајќи ги и неликвидираните пријавени штети.

Член 31

(1) Резерви за штети се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои друштвото за осигурување е должно да ги намира, врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се појавил до крајот на пресметковниот период, без оглед дали настанот е пријавен, вклучувајќи ги сите трошоци кои произлегуваат од ненавременото извршување на обврските на друштвата за осигурување по комплетирањето на отштетни барања.

(2) Резервите за штети покрај проценетите обврски за пријавени, а се уште неликвидирани штети, ги вклучуваат и проценети обврски за настанати, а непријавени штети.

Член 32

(1) Математичка резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на друштвото за осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори.

(2) Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски процени, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на друштвото за осигурување кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување, вклучувајќи го и следново:

1) гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право;

2) бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на формата на тие бонуси;

3) сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување и

4) трошоци, вклучувајќи провизии.

(3) При одбирање на методите за актуарска процена, треба да се имаат предвид методите за процена на средствата кои ги покриваат техничките резерви што ги применува друштвото за осигурување.

(4) Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

(5) Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

(6) Друштвото за осигурување, во прилог на годишниот извештај, е должно да обезбеди објаснување на основите и методите кои се применуваат за пресметување на математичката резерва.

Член 33

Други технички резерви ќе се издвојат за планираните идни обврски и ризици кои произлегуваат од осигурителното покритие за можни големи штети и ризици на кои не се однесува ниту една одредба од точките 1) до 3) од став (1) и став (2) од член 28 на овој закон.

Средства кои ги покриваат техничките резерви

Член 34

(1) Средствата кои ги покриваат техничките резерви ќе бидат вложувани во согласност со групата на осигурување која ја врши друштвото за осигурување, а ќе обезбедуваат сигурност, профитабилност и ликвидност на вложувањата на друштвото за осигурување.

(2) Друштвата за осигурување ги покриваат своите технички резерви само со оние групи на средства кои се дозволени.

(3) Средствата кои ги покриваат техничките резерви мора да бидат диверсифицирани и распоредени на начин кој ќе обезбеди дека не постои значително потпирање на било каква категорија на средства, пазар или инвестиција.

(4) Групите на средства од став (2) на овој член кои се дозволени и начинот на нивното вложување поблиску ги пропишува министерот за финансии.

(5) Средствата кои ги покриваат техничките резерви мора да бидат лоцирани во Република Македонија.

(6) Друштвото за осигурување е должно да изврши приспособување на вложувањата кои се однесуваат на средствата кои ги покриваат техничките резерви, а кои се изложени на ризик од потенцијални загуби поради промена на каматните стапки, флукутации на девизниот курс, кредитен ризик и други пазарни ризици, со обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување на кои влијаат овие промени.

(7) При инвестирањето на средствата кои ги покриваат техничките резерви, друштвото за осигурување е должно да ја земе предвид пристигнатоста на своите обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Член 35

Средствата за осигурување на живот, друштвото за осигурување е должно да ги води на посебни сметки и тие средства не можат да се користат ниту да бидат предмет на присилно извршување, за покривање на обврските од други видови осигурување, односно реосигурување или на други обврски на друштвото за осигурување.

Средства кои ја покриваат математичката резерва

Член 36

Друштвото за осигурување кое издава полиси за оние класи на осигурување за кои мора да се издвои математичка резерва, е должно да издвои математичка резерва и да управува со неа, одвоено од другите средства на друштвото.

Член 37

Средствата кои ја покриваат математичката резерва, можат да се користат исклучиво за исплата на штети кои произлегуваат од оние класи на осигурување за кои била издвоена математичката резерва.

Член 38

Друштвото за осигурување е должно да обезбеди средствата на математичката резерва во секое време да бидат барем еднакви со откупната вредност на полисата. Во текот на годината, друштвото за осигурување е должно да стекне дополнителни средства за покривање на математичката резерва, доколку е ова потребно за усогласување на вредноста на средствата на математичката резерва со откупната вредност на полисата.

Член 39

Одредбите од член 34 на овој закон се применуваат и во однос на средствата кои ја покриваат математичката резерва.

Член 40

Друштвото за осигурување е должно, во однос на средствата кои ја покриваат математичката резерва, да отвори посебна сметка во банка и/или носител на платен промет. Преку оваа сметка ќе се извршуваат сите плаќања што се однесуваат на средствата на математичката резерва, а истовремено на неа истите ќе се чуваат.

Член 41

(1) Резерви на сигурност се средства наменети за покривање на обврските од осигурувањето во подолг временски период.

(2) Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку 1/3 од остварената добивка искажана по годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години.

(3) Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распредува остварената добивка, не е должно да ја издвојува од добивката во резервите на сигурност.

Управување со ликвидност**Член 42**

(1) Друштвото за осигурување е должно да управува со средствата на начин кој ќе овозможи истите во секое време да одговорат на пристигнатите обврски.

(2) Со цел следење на принципот на ликвидност, друштвото за осигурување е должно да спроведува политика на редовно управување со ликвидноста, преку:

- 1) планирање на тековните и можните одливи на парични средства и соодветен прилив на истите;
- 2) редовна контрола на ликвидноста и
- 3) усвојување на соодветни мерки за спречување и/или отстранување на причините за неликвидност.

Член 43

(1) Друштвото за осигурување е должно редовно да пресметува и/или врши контрола на:

- 1) обемот на техничките резерви;
- 2) групите, распределбата, приспособувањето и локализирањето на средствата кои ги покриваат техничките резерви и/или осигурителното покритие;
- 3) обемот на резервите на сигурност;
- 4) нивото на маргината на солвентност и
- 5) нивото на гарантниот фонд.

(2) Друштвото за осигурување е должно, квартално да го известува Министерството за финансии за податоците наведени во став (1) на овој член.

Член 44

Приходите на друштвото за осигурување се формираат од премијата за осигурување, премијата за активните работи на соосигурување и реосигурување и од другите приходи на работите на осигурувањето, од приходите од инвестициони активности и од вонредни приходи.

Член 45

Расходи на друштвото за осигурување се трошоците за исплата на штетите, премијата врз основа на соосигурување и реосигурување, издвојувањата за превентива, техничките резерви, резервите за масовни и катастрофални штети, посебната резерва за обезбедување од ненаплатени побарувања врз основа на премиите и други деловни расходи, расходите на финансирање и вонредни расходи.

Член 46

Издвојувањата за технички резерви и посебната резерва, освен издвојувањата за математичка резерва, се приход во следниот пресметковен период.

Член 47

(1) Дел од приходите од работењето на друштвото за осигурување, што по годишните сметки преостанува по намирувањето на расходите, се искажува како остварена добивка.

(2) Добивката од став (1) на овој член, по намирување на даночните обврски врз основа на одлука на органот на управување на друштвото за осигурување се користи за:

- 1) покривање на загубите од претходната година;
- 2) издвојувања во резервите на сигурност;
- 3) исплата на дел од добивката на акционерите и на вработените на друштвото;
- 4) издвојување на дополнителни суми по осигурување на живот;
- 5) издвојување во други резерви на друштвото за осигурување и
- 6) нераспоредена добивка.

Член 48

Ако приходите на друштвото за осигурување по годишната сметка не се доволни за покривање на расходите, друштвото за осигурување искажува загуба во работењето.

Член 49

Загубата од член 48 на овој закон, друштвото за осигурување ја покрива од:

- 1) нераспоредената добивка;
- 2) резервите на сигурноста;
- 3) фондот за превентива, ако надлежниот орган на друштвото за осигурување донесе таква одлука и
- 4) други резерви.

Член 50

(1) Друштвото за осигурување што врши осигурување на живот посебно ја утврдува добивката, односно загубата за таа група на осигурување.

(2) Друштвото за осигурување што врши работи на осигурување и работи на реосигурување е должно посебно да ја утврди добивката, односно загубата од тие работи и да искаже единствен резултат.

Член 51

(1) Во случај на друштвото за осигурување кое врши осигурување на живот, да му претстои ликвидација или стечај, Министерството за финансии ќе ги преземе сите потребни мерки, сите осигурувања на живот и средствата врз основа на осигурување на живот да им се отстапат на други друштва за осигурување ако тие ги прифаќаат.

(2) Во случај од став (1) на овој член, преземените обврски спрема осигурениците не се менуваат.

(3) Ако не постојат услови за отстапување на договорите за осигурување на живот на други друштва заради основање на ново друштво за осигурување на живот или за отстапување на тие осигурувања на други друштва за осигурување, договорените суми за осигурување можат да се намалат.

(4) За донесување на актот за основање, односно за отстапување на осигурувањата од став (1) на овој член, осигурениците на живот формираат одбор кој ги презема сите подготвителни дејствија за основање на ново друштво за осигурување на живот или за отстапување на осигурувањата на живот на други друштва за осигурување, во согласност со одредбите на овој закон.

Дел четврти**ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА НА ДРУШТВАТА
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ****Член 52**

(1) Друштвото за осигурување, во однос на целокупното работење, перманентно ќе одржува потребно ниво на маргина на солвентност. Маргината на солвентност ја сочинуваат изворите на средства на друштвото за осигурување ослободени од каква и да било обврска која произлегува од договорите за осигурување.

- (2) Маргината на солвентност се состои од:
- 1) уплатена основна главнина;
 - 2) резерва на сигурност и средствата на превентива;
 - 3) пренесена нераспределена добивка;
 - 4) нераспределена добивка од претходната година

и

5) резерви за масовни катастрофални штети.

(3) Министерството за финансии има право да додаде дополнителни ставки од оние наведени во став (2) на овој член, се додека истите го исполнуваат критериумот од став (1) на овој член.

(4) Начинот на пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност го пропишува министерот за финансии.

(5) Износот на средствата кои ја сочинуваат маргината на солвентност од став (2) на овој член треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност пресметана на начин наведен во став (4) на овој член.

(6) Износот на средствата кои ја сочинуваат маргината на солвентност од став (2) на овој член, во ниту еден случај не смее да биде понизок од износот на гарантниот фонд.

Член 53

(1) Гарантниот фонд е минималниот износ на капитал кој обезбедува друштвото за осигурување да ги извршува своите обврски што произлегуваат од договорите за осигурување.

(2) Гарантниот фонд претставува една третина од пресметаното потребно ниво на маргина на солвентност.

(3) Висината на гарантниот фонд во ниеден момент не може да биде пониска од износот наведен во член 12 став (2) од овој закон.

Дел петти

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Глава прва

Видови задолжителни осигурувања

Член 54

Според овој закон задолжително се осигуруваат:

- 1) патниците во јавниот сообраќај од последици на несреќен случај;

- 2) сопствениците, односно корисниците на моторни возила од одговорност за штети причинети на трети лица;

- 3) сопствениците, односно корисниците на воздухоплови од одговорност за штети причинети на трети лица;

- 4) сопствениците, односно корисниците на бродови, односно на чамци на моторен погон од одговорност за штети причинети на трети лица и

- 5) сопствениците, односно корисниците на шински возила (возови, шинобуси и друго) од одговорност за штети причинети на трети лица.

Член 55

(1) Сопствениците, односно корисниците на превозни средства на кои се применуваат одредбите на овој закон за задолжителното осигурување се должни пред да го пуштат превозното средство во сообраќај да склучат договор за задолжително осигурување со друштво за осигурување кое има дозвола за вршење на тие групи на осигурување.

(2) Друштвата за осигурување членки на Националното биро за осигурување што се занимаваат со осигурување од автомобилска одговорност ги усогласуваат заедничките услови, тарифите на премии и единствениите критериуми за процена на штета. Националното биро за осигурување ги објавува усогласените единствени услови и тарифите на премиите.

(3) Договорот од став (1) на овој член се склучува под услови кои друштвото за осигурување го врши задолжителното осигурување.

Член 56

Одредбите на овој закон за задолжителните осигурувања не се однесуваат на превозните средства на Армијата на Република Македонија, освен за возила кои служат за цивилна употреба и секојдневно се во јавниот сообраќај.

Глава втора

Осигурување на патници во јавен превоз од последици на несреќен случај

Член 57

(1) Сопствениците, односно корисниците на возилата регистрирани за превоз на патниците во јавниот сообраќај се должни со друштво за осигурување да склучат договор за осигурување на патниците од последици на несреќен случај.

(2) Договорот од став (1) на овој член се должни да го склучат сопствениците, односно корисниците на:

- 1) автобуси со кои се врши јавен превоз во градскиот, меѓуградскиот и во меѓународниот линиски и вонлиниски сообраќај;

- 2) патнички такси - автомобили и рент-а-кар возила кога се изнајмуваат со возач;

- 3) автобуси што вршат превоз на работници до работа и од работа;

- 4) шински возила за превоз на патници;

- 5) сите видови езерски и речни пловила, вклучувајќи ги и скелињата и сплавовите со кои на редовни линии или слободно се превезуваат патници, вклучувајќи и крстарење и превоз на туристи;

- 6) сите видови рент-а-кар пловила од став (2) точка 5 на овој член што се изнајмуваат со најмалку еден член на екипажот;

- 7) воздухоплови со кои се врши јавен превоз на патници на редовните и на посебните линии или слободно;

- 8) туристички воздухоплови што се користат за кратки прелети и за панорамски летови и рент-а-кар воздухоплови што се изнајмуваат со пилот;

- 9) автобуси со кои туристичките претпријатија ги превезуваат туристите и

- 10) сите други превозни средства без оглед на видот на погонот со кои се превезуваат патници со наплатата на превозот во вид на регистрирана дејност.

(3) Договорот од став (2) на овој член сопствениците, односно корисниците на возилата регистрирани за превоз на патниците во јавниот сообраќај се должни да го склучат пред да се пушти превозното средство во сообраќај.

Член 58

(1) Патници во јавен сообраќај, во смисла на одредбите од овој закон, се сметаат лицата кои заради патување се наоѓаат во едно од превозните средства одредени за вршење на јавен превоз, независно дали имаат или немаат возен билет, како и лицата кои се наоѓаат во кругот на станицата, пристаништето, аеродромот или во непосредна близина на превозното средство пред качувањето, односно по слегувањето, кои имале намера да патуваат со определено превозно средство или со него патувале.

(2) За патници од став (1) на овој член се сметаат и лицата кои имаат право на бесплатен превоз или возење.

(3) Докажувањето дека некое лице било патник, паѓа на товар на корисникот на осигурувањето.

Член 59

(1) Најниските осигурени суми на кои може да биде договорено осигурувањето за еден патник во случај на смрт, трајно губење на општата работна способност и предна неспособност за работа пресметани во денарска противвредност по курсот на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата изнесуваат:

- 1) 1.250 евра во случај на смрт на патникот;

2) 2.500 евра во случај на трајно губење на општата работна способност и

3) 600 евра во случај на преодна неспособност за работа и нужни трошоци за лекување.

(2) Надоместокот за стварни и нужни трошоци за лекување и изгубена заработувачка се исплатуваат независно од исплатената осигурена сума во случај на смрт, односно во случај на трајно губење на општата работна способност.

(3) Со денот на конечното утврдување на трајната, односно преодната неспособност за работа престанува обврската за надоместок за натамошни трошоци за лекување и изгубената заработувачка.

(4) Се надоместуваат само оние трошоци за лекување кои ги сноси патникот.

Член 60

(1) Патникот на кого ќе му се случи несреќен случај, односно корисникот на осигурувањето во случај на смрт на патникот, има право да бара од друштвото за осигурување кај кое е извршено осигурувањето непосредно на него да му ја изврши обврската од договорот за осигурување.

(2) Ако за настанатата штета е одговорен превозникот кој склучил договор за осигурување, во надоместокот на штетата што ја долгува превозникот ќе се засмета износот што друштвото за осигурување го исплатило врз основа на задолжително осигурување на патниците.

(3) Ако сопственикот, односно корисникот на возилото не склучил договор за осигурување на патниците според одредбите на овој закон, а се случил несреќниот случај патникот, односно лицето кое би било корисник на осигурувањето да бил склучен договор за осигурување, може да истакне барање за исплата на осигурената сума од кое било друштво за осигурување што на територијата на Република Македонија врши таков вид на осигурување.

(4) Друштвото за осигурување на кое му се обратило лицето од став (2) на овој член ќе постапи како да бил склучен договор за осигурување со осигурената сума од член 59 на овој закон.

(5) Друштвото за осигурување од став (2) на овој член што извршило исплата на осигурената сума има право на регрес на исплатениот износ заедно со каматите и трошоците од сопственикот на возилото, односно од лицето одговорно за штетата.

(6) Ако друштвото за осигурување не може ниту во судска постапка ниту во случај на престанок на друштвото да го оствари правото на регрес од став (4) на овој член, има право барањето за исплата на надоместениот износ да го истакне спрема други друштва за осигурување што вршат таков вид осигурување и тоа сразмерно на премијата остварена во задолжителното осигурување на патниците во јавниот сообраќај во однос на вкупната премија остварена на територијата на Република Македонија во тој вид осигурување.

(7) Во случај на престанок на друштвото за осигурување лицето од став (1) на овој член може да побара надомест од друштвата за осигурување од став (3) на овој член.

(8) Исплатениот надомест од став (7) на овој член го поднесуваат сите друштва за осигурување кои спроведуваат осигурување на патници во јавен превоз од последици на несреќен случај сразмерно на премијата што ја остваруваат од овој вид на осигурување.

Глава трета

Осигурување на сопственици, односно корисници на моторни возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица

Член 61

(1) Сопственикот, односно корисникот на моторно возило и на приклучно возило е должен да склучи договор за осигурување од одговорност за штети што со

употреба на моторно возило (во натамошниот текст: осигурување од автомобилска одговорност) ќе им ја причини на трети лица поради смрт, телесна повреда, нарушување на здравјето, уништување или оштетување на предмети, освен од одговорност за штети за предметите што ги примил на превоз.

(2) Како штета што е предизвикана со употреба на моторно возило се смета и штетата што на трето лице му е предизвикана со паѓање на предмети од моторното или од приклучното возило.

Член 62

(1) Моторни и приклучни возила, во смисла на овој закон, се сите возила на моторен погон што се движат по јавен пат на кој се врши сообраќај што според прописите за регистрација на друмските возила, мораат да имаат сообраќајна дозвола која се продолжува во рокови не подолги од 12 месеци, при претходен технички преглед, а за тракторите независно од поседувањето на сообраќајната дозвола и роковите за технички преглед.

(2) Регистрација на моторно и приклучно возило, продолжување на регистрација и издавање пробни таблички може да се изврши откако на органот надлежен за регистрација ќе му биде поднесен доказ за склучениот договор за осигурување.

Член 63

Не се сметаат за трети лица, во смисла на овој закон, и немаат право на надомест на штета врз основа на осигурување од автомобилска одговорност:

1) договорувачот на осигурување;

2) сопственикот, сопственикот, корисникот и секој друг имател на возило и тогаш кога не управувале со возилото при настанувањето на штетата;

3) возачот на возилото кој е одговорен за штетата и

4) лица кои на недозволен начин го присвоиле возилото па и тогаш кога во моментот на незгодата не управувале со возилото.

Член 64

(1) Износите на кои мора да се договори осигурување од автомобилска одговорност пресметани во денарска противвредност по курсот на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата не може да бидат пониски од:

1) 100.000 евра за товарни возила и автобуси и

2) 50.000 евра за сите други возила.

(2) Обврската на друштвото за осигурување за надомест на штета врз основа на осигурување од авто-одговорност не може да биде повисока од износите што се утврдени во став (1) на овој член, ако со договорот за осигурување не е договорен повисок износ.

(3) Ако износот на кој е договорено осигурувањето од автомобилска одговорност не е доволен за надоместување на сите штети предизвикани со истиот настан, првенствено се надоместуваат штетите на лица.

(4) Ако има повеќе оштетени лица, а вкупниот надоместок го надминува износот на кој е договорено осигурувањето од автомобилска одговорност, правата на оштетените лица спрема друштвото за осигурување сразмерно се намалуваат.

(5) Друштвото за осигурување кое му исплатило на едно оштетено лице износ поголем од оној што му припаѓа со оглед на сразмерното намалување на надоместокот поради тоа што не знаело ниту можело да знае дека постојат и други оштетени лица, останува во обврска спрема другите лица само до висината на износот на кој е договорено осигурувањето од автомобилска одговорност.

Член 65

(1) Кога правното лице кое врши работи на здравствено, инвалидско или пензиско осигурување ќе истакне оштетено барање, друштвото за осигурување е должно во рамките на одговорноста на својот осигуреник да плати надоместок во висина на трошоците за

лекување и на другите нужни трошоци направени во согласност со законските прописи за здравствено осигурување, односно е должно да плати сразмерен износ на придонесот за инвалидско или пензиско осигурување.

(2) Сразмерниот износ на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување се определува во капитализиран износ спрема преостанатото време на работниот стаж и според годината на возраст на физичкото лице потребни за стекнување право на старосна пензија.

Член 66

(1) Оштетеното лице има право барањето за надоместок на штета да го истакне директно спрема друштвото за осигурување.

(2) Друштвото за осигурување не може спрема оштетеното лице да истакне приговор што врз основа на законот или договорот за осигурување би можело да го истакне спрема осигуреното лице поради непридржувањето кон законот или кон договорот.

Член 67

(1) Со осигурувањето од автомобилска одговорност, согласно со одредбите на овој закон, се опфатени и штетите предизвикани со употреба на возилото што го користело, односно со кое управувало лице кое немало овластување.

(2) Како лице кое немало овластување, во смисла на овој закон, се смета лице кое:

1) управува со моторно возило без соодветна возачка исправа;

2) без надзор на овластен возач - инструктор се обучува за управување со моторно возило во сообраќајот;

3) без знаење и одобрение на сопственикот, односно корисникот на моторното возило го употребил во возилото;

4) на противправен начин дошло до владение на моторното возило и

5) управува моторно возило под дејство на алкохол, дроги и други наркотични средства.

(3) Друштвото за осигурување што ќе ја надомести штетата од став (1) на овој член има право на регрес на исплатениот износ на надоместокот на штетата, заедно со каматата и трошоците од лицето од став (2) на овој член.

Член 68

Ако во текот на траењето на осигурувањето се промени сопственикот, односно корисникот на моторното возило, правата и обврските од договорот за осигурување од автомобилска одговорност преминуваат врз новиот сопственик, односно корисник и траат до истекот на тековниот период за осигурување.

Член 69

Друштвото за осигурување кај кое сопственикот, односно корисникот на возилото се осигурал од автомобилска одговорност е должно штетата што е нанесена со употреба на возилото во земјите членки на Советот на бира за зелена карта да му ја надомести на третото лице во висина определена со прописите за задолжителното осигурување на државата во која настапила штетата, но со доплатна премија за проширување на осигурителното покритие утврдено со член 64 став (1) на овој закон.

Член 70

(1) Лице на кое на територијата на Република Македонија му е причинета штета со употреба на моторно возило чиј сопственик, односно корисник не е осигуран од автомобилска одговорност има право да бара надоместок на штета од друштвото за осигурување кое врши задолжително осигурување од автомобилска одговорност.

(2) Лице кое не е државјанин на Република Македонија, а на кое на територијата на Република Македонија му е причинета штета со употреба на возило чиј сопственик, односно корисник не е осигуран од автомобилска одговорност има право на надоместок на штета врз основа на став (1) од овој член, само во слу-

чај ако по законот на државата чиј државјанин е сопственикот, односно корисникот на возило државјанин на Република Македонија имаат право на надоместок на штета предизвикана со употреба на неосигурано моторно возило.

(3) Друштвото за осигурување на кое му е поднесено барањето од став (1) на овој член е должно да исплати надоместок на штета како да бил склучен договор за осигурување.

(4) Обврската на друштвото за осигурување од став (3) на овој член не може да биде повисока од износот утврден со член 64 став (1) на овој закон.

(5) За исплатениот надомест од ставовите (1) и (2) на овој член, друштвото за осигурување има право на регрес од сопственикот, односно корисникот на возилото кој не склучил договор за осигурување од автомобилска одговорност.

(6) Доколку исплатениот надомест не може да се оствари или не може целосно да се оствари од регресиот должник, ненаплатениот износ го поднесуваат сите друштва за осигурување кои спроведуваат осигурување од автомобилска одговорност сразмерно на премија што ја остваруваат од тој вид осигурување.

Член 71

(1) Оштетеното лице на кое му е предизвикана штета со употреба на непознато моторно возило од друштвото за осигурување кое врши осигурување од автомобилска одговорност има право да бара надомест на штета поради смрт, повреда на телото или нарушување на здравјето и тоа до висината на најнискиот износ на кој мора да се договори осигурување од автоодговорност на патнички возила.

(2) Лице кое не е државјанин на Република Македонија, а на кое на територијата на Република Македонија му е причинета штета со употреба на непознато возило, има право на надомест на штета врз основа на став (1) од овој член, само ако според прописите на државата чиј државјанин е тој државјанин на Република Македонија имаат право на надомест на штета предизвикана со употреба на непознато возило.

(3) Штетата од непознато возило ја поднесуваат сите друштва за осигурување што вршат осигурување од автомобилска одговорност на територијата на Република Македонија сразмерно на премијата што ја остваруваат во тој вид осигурување во однос на вкупната премија остварена на територијата на Републиката за тој вид на осигурување.

(4) Ако се пронајде возилото со чија употреба е предизвикана штетата, друштвата за осигурување што ја поднеле штетата имаат право на регрес спрема друштвото кај кое било извршено осигурување од автомобилска одговорност и тоа за исплатениот износ, каматата и трошоците.

Член 72

(1) Оштетеното лице кое не може да го наплати правото на надомест на штета поради престанување на друштвото за осигурување кај кое сторителот на штетата е осигурен од автомобилска одговорност, правото на надомест на штетата може да го оствари кај друго друштво за осигурување што врши осигурување од автомобилска одговорност.

(2) Исплатениот надомест од став (1) на овој член го сносат сите друштва за осигурување што вршат осигурување од автомобилска одговорност сразмерно на премијата во тој вид осигурување.

Член 73

(1) Лице кое со моторно возило со странска регистрација влегува на територијата на Република Македонија задолжително мора да поседува важечка меѓународна исправа за осигурување од автомобилска одговорност која важи за територијата на Република Македонија или некој друг доказ за постоењето на такво осигурување што ги покрива штетите најмалку до износот од член 64 став (1) на овој закон.

(2) Меѓународната исправа од став (1) на овој член е задолжителна и за моторно возило кое се доопремува во Република Македонија со некое превозно средство.

(3) Исправата од став (2) на овој член не е потребна доколку моторното возило нема да биде користено во Република Македонија.

(4) На границата при влегување во Република Македонија надлежниот орган за внатрешни работи контролира дали се исполнети условите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.

Член 74

(1) Како меѓународни исправи и докази од член 73 став (1) на овој закон се сметаат оние документи чија важност ја признава Националното биро за осигурување.

(2) Признавањето на важноста на меѓународните исправи и докази, Националното биро за осигурување може да го изврши само однапред, со известување на органот надлежен за внатрешни работи и на Царинската управа.

(3) Признавањето на важноста на меѓународните исправи и докази го вклучува и гарантирањето на Националното биро за осигурување за обврските засновани со тие исправи и докази до износот од член 64 став (1) на овој закон.

Член 75

Лицата кои немаат важечка меѓународна исправа или доказ од член 73 став (1) на овој закон се должни на границата на Република Македонија да склучат договор за осигурување од автомобилска одговорност со друштво за осигурување кое е член на Националното биро за осигурување основано согласно со овој закон.

Член 76

(1) Оштетено лице на кое му е нанесена штетата со употреба на возило со странска регистрација, ако за возилото постои важечка меѓународна исправа или доказ за постоење на осигурување од автомобилска одговорност од член 73 став (1) на овој закон, поднесува отштетно барање до Националното биро за осигурување.

(2) Обработката и исплатата на отштетните побарувања од став (1) на овој член, Националното биро за осигурување може да ги отстапи на друштвата за осигурување - членки на Бирото кои вршат осигурување од автомобилска одговорност.

(3) Друштвото за осигурување на кое му е отстапено отштетното побарување, е должно истото да го обработи и исплати во согласност со меѓународната спогодба за осигурување на моторните возила, во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на отштетното барање заедно со потребната документација.

(4) Доколку друштвото за осигурување не го исплати надоместокот на штетата во рокот од став (3) на овој член, отштетното лице може да поднесе тужба против Националното биро за зелена карта и друштвото за осигурување од став (3) на овој член.

Член 77

Штетата предизвикана со употреба на возило со странска регистрација кое е осигурено согласно со член 75 од овој закон, друштвото за осигурување ја надоместува согласно со одредбите на овој закон што се применуваат за возилата со регистрација на Република Македонија.

Член 78

За надоместок на штета што е предизвикана со употреба на возило со странска регистрација кое нема важечка меѓународна исправа или доказ за осигурување од автомобилска одговорност, важат одредбите од член 70 на овој закон.

Член 79

Сопственикот, односно возачот на моторното возило на барање на овластено лице од органот надлежен за внатрешни работи е должен да даде на увид важечка полиса за осигурување од автомобилска одговорност, а возачот на моторно возило со странска регистрација зелена карта.

Член 80

(1) Учесниците во сообраќајната незгода се должни, на барање на осигурувачот - обработувачот на отштетното побарување, да дадат опширно известување за околностите под кои се случила сообраќајната незгода. Ако тоа не го сторат се должни да ја надоместат штетата настаната од нивното воздржување.

(2) Органот за внатрешни работи, како и правосудните и другите органи што ја водат постапката за сообраќајните несреќи, се должни на барање на друштвото за осигурување да дадат податоци за сообраќајната несреќа.

Глава четврта

Осигурување на сопственик, односно корисник на воздухоплов од одговорност за штети нанесени на трети лица

Член 81

(1) Сопственикот, односно корисникот на воздухоплов запишан во регистарот на воздухоплови на Република Македонија, е должен кај друштвото за осигурување основано согласно со овој закон да се осигура од одговорност за штета што воздухопловот може да ја предизвика на трети лица поради смрт, повреда, нарушување на здравјето, уништување или оштетување на предмети, освен од одговорност за штети на предмети што ги примил на транспорт.

(2) Како штета што е предизвикана со употреба на воздухоплов, се смета и штетата што на трето лице му е предизвикана, со паѓање или исфрлање на предмети од воздухопловот.

(3) Лицата кои се превезуваат со воздухопловот се сметаат за трети лица. Лицата кои по налог на сопственикот, односно корисникот на воздухопловот или за негова сметка, работат на извршување на транспортот, не се сметаат за трети лица, во смисла на овој закон.

(4) Најниските износи на кои сопствениците или корисниците од став (1) на овој член ќе бидат осигурени се:

Реден број	Вид на воздухоплов	Суми на осигурување во евра
1.	За воздухоплови за јавен превоз на патници и ст. а) за маса од 2.700 кг. б) за маса од 2.701 до 5.700 кг в) за маса од 5.701 до 27.000 кг г) за маса од 27.001 до 72.000 кг д) за маса над 72.000 кг	50.000 100.000 300.000 600.000 1.000.000
2.	За другите воздухоплови: а) за змејови, ултра лесни едрилици, параглајдери б) за едрилици, балони, змејови со мотор и ултралесни воздухоплови со мотор в) за воздухоплов со сопствен погон кој се користи за спортска дејност или кои граѓаните ги користат за лична употреба г) за воздухоплови кои се користат за други цели (вршење на стопанска дејност) вршење на управни работи, вршење на научно-истражувачки работи, укажување на санитарна помош и против-пожарна служба д) воздухоплови кои се користат за обука на летечкиот персонал	3.000 5.000 6.000 25.000 20.000

Осигурените износи се пресметуваат во денарска противвредност според девизниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на издавање-то на полисата.

(5) Сопствениците или корисниците на воздухопловите можат да бидат осигурени на износи повисоки од оние наведени во став (4) на овој член.

(6) Осигурените износи од став (4) на овој член претставуваат највисока одговорност на осигурителот за надомест на штета.

(7) Ако износот на кој е договорено осигурување-то не е доволен за надоместување на сите штети предизвикани со ист штетен настан, првенствено се надоместуваат штети на лица. Ако има повеќе оштетени лица, а вкупниот надоместок го надминува износот на кој е договорено осигурување од авиоодговорност, правата на оштетените лица спрема друштвото за осигурување сразмерно се намалуваат.

(8) Осигурителното покритие важи за период од 12 месеци, само во рамките на територијата на Република Македонија, ако поинаку не е договорено.

(9) За странскиот воздухоплов кој влегува во воздушниот простор на Република Македонија е задолжително осигурување од одговорност за штетите од став (1) на овој член, освен ако не е дадено друго обезбедување за надомест на штета или ако со меѓународен договор поинаку не е утврдено.

Глава петта

Осигурување на сопственик, односно корисник на брод, односно чамец на моторен погон од одговорност за штети нанесени на трети лица

Член 82

(1) Сопственикот, односно корисникот на брод, односно чамец на моторен погон со сила на моторот над 1,5 КС регистриран за деловни цели, спорт и разонода, запишан во бродскиот регистар е должен да се осигура од одговорност за штетите што бродот, односно чамецот на моторен погон може да ги предизвика на трети лица и патници поради смрт, телесна повреда или нарушување на здравјето, уништување или оштетување на предмети, освен од одговорност за штети на предмети примени на транспорт.

(2) Осигурувањето од став (1) на овој член се врши при регистрацијата, односно при продолжувањето на регистрацијата на бродот, односно чамецот на моторен погон.

(3) Во смисла на овој закон, не се сметаат за трети лица и немаат право на надоместок:

1) договаработ на осигурувањето;

2) сопственикот, корисникот и секој друг имател на пловниот објект, дури и кога не управувале со истиот при настанување на штета;

3) возачот на пловниот објект одговорен за штетата и

4) лицето кое на недозволен начин го присвоил пловниот објект, дури и кога не управувал со него, во моментот кога настанала несреќата.

(4) Најниските износи на кои сопствениците или корисниците од став (1) на овој член ќе бидат осигурени се:

Бр.	Вид на пловен објект	Суми на осигурување во евра
1.	чамци, скутери и глисери со сила до 5 КС	7.500
2.	чамци, јахти и глисери со сила 5-15 КС	15.000
3.	чамци, јахти и бродови и други пловни објекти со сила 15-50 КС	40.000
4.	бродови со над 50 КС	100.000

Осигурените износи се пресметуваат во денарска противвредност според девизниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на издавање-то на полисата.

(5) Сопствениците или корисниците на пловни објекти можат да бидат осигурени на износи повисоки од оние наведени во став (4) на овој член.

(6) Осигурените износи од став (4) на овој член претставуваат највисока одговорност на осигурителот за надомест на штета.

(7) Осигурителното покритие важи за период од 12 месеци, само во рамките на територијата на Република Македонија, ако поинаку не е договорено.

(8) Странските сопственици или корисници на пловни објекти се должни да презентираат доказ дека имаат валидна странска полиса за одговорност или да склучат такво осигурување во земјата додека го користат пловниот објект во водите на Република Македонија.

(9) Одредбите од овој закон што се однесуваат на осигурувањето на сопственикот, односно корисникот од одговорност за штети на трети лица ако штетата ја предизвикало непознато неосигурено или странски сопственик на моторно возило соодветно се применуваат и на одговорноста за надомест на штета предизвикана со користење на непознат, неосигурен или странски брод, односно чамец на моторен погон.

Глава шеста

Осигурување на сопствениците, односно корисниците на шински возила од одговорност за штети предизвикани на трети лица

Член 83

(1) Сопственикот, односно корисникот на шински возила, запишан во регистарот за вршење на таа дејност во Република Македонија, е должен кај друштвото за осигурување основано согласно со овој закон, да се осигура од одговорност на штети што може да ги предизвика на трети лица поради смрт, повреда, нарушување на здравје, уништување и оштетување на предмети, освен од одговорност за штети на предмети што ги примил на транспорт.

(2) Како штета што е предизвикана со употреба на шински возила, се смета и штетата што на трето лице му е предизвикана, со паѓање или исфрлање на предмети од шинските возила.

(3) Лицата кои се превезуваат со шинските возила се сметаат за трети лица. Лицата кои по налог на сопственикот, односно корисникот на шинските возила работеле на извршување на нивното управување не се сметаат за трети лица, во смисла на овој закон.

(4) Најниските износ на кои сопствениците, односно корисниците од став (1) на овој член ќе бидат осигурени изнесува 500.000 евра. Осигурениот износ се пресметува во денарска противвредност според девизниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на издавање на полисата.

(5) Сопствениците и корисниците на шински возила можат да бидат осигурени од одговорност на повисоки износи од оние предвидени во став (4) на овој член.

(6) Осигурените износи од став (4) на овој член претставуваат највисока обврска на осигурителот за надомест на штета.

(7) Ако износот на кој е договорено осигурување-то од одговорност не е доволен за надоместување на сите штети предизвикани со ист штетен настан, првенствено се надоместуваат штети на лица. Ако има повеќе оштетени лица, а вкупниот надоместок го надминува износот на кој е договорено осигурување од одговорност на шински возила, правата на оштетените лица спрема друштвото за осигурување сразмерно се намалуваат.

(8) Осигурителното покритие се договара за период од 12 месеци, а се однесува на Република Македонија и надвор од неа.

(9) Странските сопственици или корисници на шински возила се должни да презентираат доказ дека имаат валидна странска полиса за одговорност или да склучат такво осигурување во земјата додека го користат шинското возило на територија на Република Македонија.

Дел шести

ТРГОВСКИ КНИГИ И ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

Деловни книги

Член 84

Друштвата за осигурување се должни да водат трговски книги и да изготвуваат годишни извештаи, да составуваат книговодствени документи, да ги вреднуваат ставките во деловните биланси и годишни сметки и да ја извештаваат јавноста за податоците од годишните извештаи согласно со одредбите од Законот за трговските друштва и друг закон, ако со овој закон поинаку не е уредено.

Член 85

(1) Друштвата за осигурување ги водат деловните книги според контниот план наменет за друштвата за осигурување.

(2) При изготвувањето на финансиските извештаи, друштвата за осигурување ги користат формите на финансиски извештаи наменети за друштвата за осигурување.

Член 86

(1) Друштвата за осигурување составуваат финансиски и годишни извештаи за деловната година која е еднаква со календарската година и ги доставуваат до Министерството за финансии во првите три месеци од тековната година за изминатата година.

(2) Друштвата за осигурување ги составуваат финансиските и годишните извештаи врз основа на вистинити податоци.

Ревизија на сметководни прегледи

Член 87

Друштвата за осигурување се должни финансиските и годишните извештаи да ги поднесат на ревизија. Извештаите од ревизијата треба да се достават до Министерството за финансии најдоцна до 1 јуни од тековната година за изминатата година.

Контен план и контна рамка

Член 88

Министерството за финансии согласно со меѓународните сметководствени стандарди ги пропишува:

- 1) контниот план на друштвата за осигурување;
- 2) групите и формите на финансиски извештаи наменети за друштвата за осигурување и
- 3) детална содржина на годишните извештаи за работењето на друштвата за осигурување и анекси кон тие извештаи.

Дел седми

КОНТРОЛА, НАДЗОР И РЕВИЗИЈА НА ДРУШТВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Глава прва

Контрола на законитоста во работењето на друштвата за осигурување

Член 89

(1) Актуарски работи, во смисла на овој закон, вршат овластени актуари.

(2) Министерот за финансии овластува орган или правно лице кое ќе издава потврда за стручен назив актуар и овластен актуар.

(3) Формата и содржината на потврдата ја пропишува министерот за финансии.

Член 90

Овластениот актуар е независен и самостоен во вршењето на работата и одговара за точноста на утврдените дејствија.

Член 91

Овластениот актуар мора да ги исполнува следниве услови:

- 1) да има високо образование;
- 2) да не е осудуван за кривично дело од областа на стопанството и
- 3) да има најмалку три години работно искуство од областа на осигурувањето.

Член 92

Овластениот актуар не смее да врши актуарски работи во друштвото за осигурување ако е:

- 1) акционер во тоа друштво;
- 2) член на надзорниот одбор или било кој орган на друштвото и
- 3) во роднинска поврзаност до втор степен со акционерите или членовите на службата за внатрешен надзор и ревизија во друштвото.

Член 93

(1) Овластениот актуар ја потврдува усогласеноста на податоците во годишните сметки со осигурителните сметководни стандарди и правилноста на пресметките во годишните сметки во однос на формирањето на техничките резерви и другите резерви на друштвата за осигурување.

(2) Овластениот актуар потврдата од став (1) на овој член ја поднесува до друштвата за осигурување и до Министерството за финансии во роковите од член 86 на овој закон.

(3) Трошоците за постапката од став (1) на овој член паѓаат на товар на друштвото за осигурување.

Член 94

(1) Надзор на законитоста во работењето на друштвата за осигурување врши Министерството за финансии.

(2) Надзорот од став (1) на овој член Министерството за финансии го врши преку:

1) перманентно вонтеренско следење на работењето на друштвата за осигурување со прибирање, анализи и верифицирање на извештаите кои ги доставуваат друштвата за осигурување;

2) годишен непосреден (целосен или делумен) надзор на работењето на друштвото за осигурување, како и дополнителен надзор секогаш кога ќе се оцени дека тоа е во интерес и за заштита на правата на осигурениците и

3) преземање мерки за усогласување на работењето на друштвото за осигурување со законската регулатива.

(3) При вршење на надзорот на друштвото за осигурување, Министерството за финансии може да бара:

1) друштвото за осигурување да обезбеди извештаи и информации за работењето на друштвото;

2) извештај за извршената ревизија и дополнителни информации кои произлегуваат од истата и

3) статистички и други податоци по групи и класи на осигурување и реосигурување, како и вонредни прегледи за работењето на друштвото за осигурување.

(4) При вршење на надзорот, друштвото за осигурување е должно на овластените работници да им ја даде на увид целокупната документација на друштвото. Овластените работници можат да задржат и изнесат само копии од документите на друштвото за осигурување.

(5) Доколку при надзорот од став (1) на овој член се констатираат незаконитости во работењето, трошоците на надзорот паѓаат на товар на друштвото за осигурување.

Член 95

При надзорот од член 94 став (1) на овој закон, Министерството за финансии посебно утврдува дали:

- 1) се исполнети условите за вршење на одделни групи осигурување;
- 2) се формирани технички резерви и математичка резерва за осигурување на живот согласно со член 28 од овој закон;
- 3) вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви се вршат во согласност со член 34 од овој закон;
- 4) ги следи одредбите кои се однесуваат на средствата од осигурувањето на живот, согласно со членовите 35 до 40 од овој закон;
- 5) се формирани резервите на сигурност согласно со член 41 од овој закон;
- 6) нивото на маргината на солвентност е во висина утврдена во член 52 од овој закон;
- 7) е обезбеден гарантен фонд во висина утврдена со член 53 од овој закон;
- 8) друштвото за осигурување правилно ги извршува активностите согласно со актите на деловната политика и
- 9) ги врши работите наведени во дозволата за работа.

Член 96

(1) Министерството за финансии доколку утврди дека друштвото за осигурување врши работи за кои нема дозвола, бара бришење на тие работи од трговскиот регистар.

(2) Министерството за финансии доколку утврди дека друштвото за осигурување врши работи на осигурување за кои нема дозвола и кои не се запишани во трговскиот регистар, со решение ќе определи рок не подолг од еден месец, во кој друштвото за осигурување е должно да престане да ги врши тие работи.

Член 97

(1) Доколку при надзорот бидат утврдени незаконитости во работењето на друштвото за осигурување, Министерството за финансии може да ги преземе следниве мерки:

- 1) определува рок за отстранување на незаконитостите кој не може да биде подолг од три месеци;
- 2) го запира извршувањето на одлуките и другите акти на друштвото за осигурување за кои ќе оцени дека се во спротивност со закон и статутот на друштвото за осигурување;
- 3) го ограничува располагањето со средствата на друштвото за осигурување;
- 4) бара измени на актите на деловната политика на друштвото за осигурување;
- 5) привремено го запира примањето и склучувањето на нови договори;
- 6) донесува решение за целосна или делумна забрана за вршење на работите на генералниот директор, односно извршниот директор и на други лица со посебни овластувања и одговорности и
- 7) донесува решение од член 98 став (1) на овој закон.

(2) Ставот (1) на овој член не влијае на обврските на друштвата за осигурување по постоечките договори за осигурување.

Член 98

(1) Министерот за финансии со решение времено ја одзема дозволата ако утврди дека друштвото за осигурување:

- 1) не формира технички резерви и математичка резерва за осигурување на живот согласно со член 28 од овој закон;
- 2) не ги вложува средствата на техничките резерви согласно со член 34 од овој закон;
- 3) во однос на средствата од осигурувањето на живот не постапува согласно со членовите 35 до 40 од овој закон;
- 4) не формира резерви на сигурност согласно со член 41 од овој закон;

5) не го одржува нивото на маргината на солвентност согласно со член 52 од овој закон;

6) висината на гарантниот фонд не е во согласност со член 53 од овој закон;

7) ако друштвото за осигурување правилно не ги извршува активностите согласно со актите на деловната политика;

8) врши работи што не се наведени во дозволата за основање и работа согласно со член 18 од овој закон;

9) не води трговски книги и не изготвува годишни извештаи согласно со член 85 од овој закон;

10) годишните и финансиските извештаи не ги изготвува врз основа на вистинити податоци и не ги доставува согласно со член 86 од овој закон;

11) овозможи стекнување акции спротивно на член 11 ставови (3) и (4) од овој закон и

12) одбие да соработува со Министерството за финансии при вршење на непосредниот и вонтеренскиот надзор и не ја даде на увид целокупната документација согласно со член 94 од овој закон.

(2) Со решението од став (1) на овој член, се определува рокот за отстранување на утврдените незаконитости, кој не може да биде подолг од три месеци од денот на доставувањето на решението.

(3) Против решението од ставовите (1) и (2) на овој член може да се поднесе жалба до комисија на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

Член 99

(1) Министерот за финансии со решение ја укинува дозволата ако утврди дека друштвото за осигурување:

1) не започне да работи во рок од шест месеци од денот на издавањето на дозволата;

2) прекине со работа од неоправдани причини;

3) дозволата ја добило со наведување на невистинити податоци намерно или преку измама;

4) повеќе не ги исполнува условите под кои е добиена дозволата;

5) не ја одржува вредноста на основната главнина согласно со член 12 на овој закон;

6) изврши измени без да добие согласност согласно со член 21 од овој закон;

7) не поднесе пријава за упис во трговскиот регистар во пропишаниот рок;

8) не ги спроведе мерките од член 96 на овој закон;

9) не ги спроведе мерките од член 97 на овој закон и

10) ако во определениот рок не ги отстрани утврдените незаконитости од член 98 на овој закон.

(2) Против решението од став (1) на овој член може да се поднесе жалба до комисија на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од денот на донесувањето на решението.

(3) Министерството за финансии го известува судот за укинување на дозволата заради бришење на друштвото за осигурување од трговскиот регистар.

(4) Министерството за финансии е должно во средствата за јавно информирање да го објави укинувањето на дозволата за основање и работа на друштвото за осигурување во рок од седум дена од денот на укинување на истата.

Глава втора**Внатрешен надзор и ревизија****Член 100**

(1) Друштвото за осигурување е должно да организира служба за внатрешен надзор и ревизија.

(2) Службата од став (1) на овој член врши постојана и целосна контрола на законитоста, правилноста и ажурноста на работењето на друштвото за осигурување.

Дел осми ПРЕСТАНОК НА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 101

Во однос на престанокот на друштвото за осигурување се применува Законот за стечај, доколку поинаку не е определено со овој закон.

Глава прва

Мерки за санација

Член 102

(1) Ако дојде до платежна неспособност или до презадолжување на друштвото за осигурување или ако при проверка на водењето на работите и на имотната состојба се покаже дека друштвото за осигурување не може да ги исполнува своите обврски, но дека е во интерес на осигурениците да не дојде до стечај или ако постојат реални можности за спречување на стечај или ако е тоа потребно за заштита на основните интереси на осигурениците, Министерството за финансии може да ги преземе следниве мерки:

1) да забрани исплати, а пред се давачки на друштвото за осигурување, а кај животното осигурување, откуп и позајмици на полиси, во обемот потребен за надминување на платните тешкотии и

2) да побара спроведување на мерките од член 97 на овој закон.

(2) Мерките од став (1) на овој член се укинуваат веднаш штом тоа ќе го дозволи имотната состојба на друштвото за осигурување.

(3) Со мерките од став (1) на овој член не можат да се менуваат обврските на друштвото за осигурување кон осигурениците, а кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Глава втора

Отворање на стечајна постапка

Член 103

(1) Органите на друштвото за осигурување се должни за платежната неспособност и за презадолженост на друштвото за осигурување веднаш да го известат Министерството за финансии.

(2) Министерството за финансии може да поднесе предлог за спроведување на стечај над друштвото за осигурување.

Член 104

(1) Стечајна постапка се поведува во друштвото за осигурување кога ќе се утврди дека друштвото за осигурување не е можно да се санира, односно со мерките за санација, утврдената состојба на друштвото за осигурување не се подобрила и доколку друштвото за осигурување не е во можност да ги намери пристигнатите обврски во рок од 60 дена од денот на пристигнувањето, како и во случај на негова презадолженост.

(2) Предлог за донесување на одлука за исполнување на условите за поведување стечајна постапка до министерот за финансии можат да поднесат доверителите и основачите на друштвото за осигурување.

Член 105

(1) Министерот за финансии ќе донесе одлука за исполнување на услови за поведување на стечајна постапка ако:

1) се утврди дека со мерките за санација состојбата во друштвото за осигурување не се подобрила и дека друштвото за осигурување не е во можност да ги намери пристигнатите обврски во рок од 60 дена од денот на пристигнувањето, како и во случај на негова презадолженост и

2) при вршењето на супервизијата во друштвото за осигурување, се утврди дека средствата на друштвото за осигурување не се доволни за намирување на сите побарувања на доверителите на друштвото за осигурување.

(2) Против одлуката за исполнување на условите за поведување стечајна постапка, може да се поднесе жалба до комисија на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од нејзиното доставување.

Член 106

Конечната одлука за исполнување на условите за поведување стечајна постапка на друштвото за осигурување се доставува на друштвото за осигурување во кое се поведува стечајна постапка, на носителот на платен промет, на предлагачот од член 104 став (2) на овој закон, на судот кај кој друштвото за осигурување е запишано во трговскиот регистар и на Министерството за финансии.

Член 107

По доставувањето на конечната одлука за исполнување на условите за поведување на стечајна постапка, министерот за финансии поднесува предлог за поведување на стечајна постапка до надлежниот суд. Кон предлогот се приложува и конечната одлука за исполнување на условите за поведување на стечајна постапка.

Член 108

Надлежниот суд донесува одлука за отворање на стечајна постапка најдоцна во рок од осум дена по приемот на конечната одлука, без спроведување на претходна постапка.

Куратор

Член 109

(1) Со цел да ги штити интересите на лицата кои имаат право на побарувања од договорите за осигурување, надлежниот суд на предлог на Министерството за финансии ќе именува куратор.

(2) За куратор може да биде назначено лице кое ги исполнува условите за стечаен управник и кое поседува соодветно знаење и искуство од областа на осигурувањето.

(3) По отворањето на стечајната постапка само кураторот може да ги остварува побарувањата од договорите за осигурување. Кураторот е должен, на желба на тие кои имаат право на побарување, пред пријавувањето да се посветува со нив. Побарувањата евидентирани во книгите на друштвото за осигурување се сметаат за пријавени.

(4) Стечајниот управник е должен да му овозможи на кураторот увид во сметководствените книги и другите извештаи, како и во документацијата на друштвото за осигурување заради утврдување на износот на средствата на математичката резерва, пријавување на побарувањата на лицата кои имаат право на побарување, а заради реализација на сите надлежности кои ги има кураторот согласно со овој закон.

(5) Кураторот е должен да подготви извештај за пријавените побарувања од договорите за осигурување и да го достави до Министерството за финансии во рок од два месеци од неговото назначување.

(6) Кураторот има право од стечајната маса да му се надоместат трошоците и да му се исплати соодветна награда за неговата работа.

(7) Наградата и надоместот на кураторот ги определува стечајниот совет со решение.

Информирање на Министерството за финансии

Член 110

Примерок од извештајот на стечајниот управник од спроведувањето на стечајната постапка се доставува до Министерството за финансии.

Престанок на договори за осигурување

Член 111

Со отворањето на стечајната постапка престануваат обврските на осигурениците спрема друштвото за осигурување по склучените договори за осигурување, согласно со прописите што ги уредуваат договорите за осигурување.

Глава трета

Посебни одредби поврзани со наплата на побарувањата кои произлегуваат од оние класи на осигурување за кои мора да биде издвоена математичка резерва

Примена на одредбите

Член 112

Одредбите од Глава трета на овој закон ќе се применуваат на осигурувањето на живот и други осигурувања за кои се применуваат табелите на веројатност и пресметките кои се однесуваат на осигурување на живот.

Член 113

(1) Стечајниот управник е должен да побара список на вредностите на математичката резерва да се заклучи во моментот на отворањето на стечајната постапка.

(2) Математичките резерви во стечајната постапка претставуваат посебна стечајна маса.

(3) Висината на побарувањата од договорите за осигурување и висината на математичките резерви се утврдуваат на денот на отворањето на стечајната постапка.

Право на посебна наплата од средствата кои ја покриваат математичката резерва

Член 114

(1) Од денот на поведување на стечајната постапка, лицата кои имаат право на побарување во однос на класите на осигурување наведени во член 112 на овој закон имаат право на поединечно намирување на нивните побарувања кои произлегуваат од ова осигурување во поглед на средствата кои ја покриваат математичката резерва за наплата.

(2) Лицата кои имаат право на побарување од осигурувањата од член 112 на овој закон каде што одредбите за животно осигурување се применуваат врз обврските на друштвото за осигурување ќе може да извршат наплата од средствата кои ја покриваат математичката резерва пред другите побарувања во износ еднаков на потребното покритие, кое се однесува на осигурувањето од кое произлегува побарувањето.

(3) Ако средствата на математичката резерва не се доволни за целосна наплата на побарувањата од став (2) на овој член, побарувањата ќе се наплатат во висина која е еднаква на пропорцијата меѓу вкупната вредност на сите средства кои ја покриваат математичката резерва и потребното покритие кое произлегува од сите договори за осигурување на друштвото за осигурување во онаа класа на осигурување за која биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва.

Посебна сметка за парични средства во стечај

Член 115

(1) Како дополнување на главната сметка на стечајниот должник, стечајниот управник е должен кај носителот на платен промет да отвори посебна готовинска сметка за секое средство на математичката резерва.

(2) Стечајниот управник е должен да управува со сите операции со готовината остварена од средствата на математичката резерва преку посебната готовинска сметка за средствата на математичката резерва.

(3) Покрај стечајниот управник и кураторот мора да даде овластување за секоја исплата која ќе биде извршена преку посебната готовинска сметка за средствата на математичката резерва.

Глава четврта

Редослед на побарувања

Член 116

(1) Побарувањата од договорите за осигурување имаат предност пред другите стечајни побарувања.

(2) Побарувањата од став (1) на овој член ќе се наплатуваат по следниов редослед:

1) побарувања кои произлегуваат од класите на осигурување наведени во член 114 став (2) од овој закон во висина на потребното покритие за осигурување од кое произлегува побарувањето и кои не можат да бидат наплатени од средствата кои ја покриваат математичката резерва;

2) побарувања кои произлегуваат од неживотно осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, за наплата на настанати штети кои произлегле пред поведување на стечајната постапка и

3) побарувања кои произлегуваат од неживотно осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, за компензација на дел од премијата за периодот по престанок на осигурувањето.

Глава петта

Ликвидациона постапка

Член 117

Ликвидациона постапка во друштвото за осигурување се поведува кога:

1) акционерите ќе донесат одлука за престанок на друштвото за осигурување и

2) министерот за финансии трајно ќе ја одземе доволата за основање и работење на друштвото за осигурување.

Член 118

(1) Одлука за утврдување на условите за поведување ликвидациона постапка во друштвото за осигурување донесува министерот за финансии во случаите од член 117 на овој закон.

(2) Против одлуката од став (1) на овој член може да се поднесе жалба до комисија на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од доставувањето.

(3) Конечната одлука за утврдување на условите за поведување ликвидациона постапка во друштвото за осигурување му се доставува на друштвото за осигурување кое ги презело работите на друштвото за осигурување во ликвидација, на носителот на платен промет и на Министерството за финансии.

Член 119

Друштвото за осигурување во ликвидација и друштвото за осигурување кое ги презема неговите работи се должни во рок од десет дена по добивањето на конечната одлука за утврдување на условите за поведување ликвидациона постапка записнички да ја утврдат состојбата на сите побарувања и обврски и записниците да ги достават на Министерството за финансии.

Исклучување на принудна управа

Член 120

За имот на друштвото за осигурување во никој случај не може да се поведе постапка за вонсудско или принудно порамнување.

Дел деветти

НАЦИОНАЛНО БИРО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 121

(1) Друштвата за осигурување во Република Македонија со договор основаат Национално биро за осигурување (во натамошниот текст: Биро).

(2) Бирото од став (1) на овој член го основаат најмалку две друштва за осигурување од член 9 став (1) точки 1), 2) и 3) на овој закон.

(3) Доколку друштвата од став (1) на овој член не го основаат, Бирото го основа Владата на Република Македонија.

Член 122

(1) Бирото ги врши работите предвидени со меѓународни спогодби за осигурување на сопствениците и корисниците на моторни возила од одговорност во сообраќајот и во врска со тие работи ги претставува друштвата за осигурување од Република Македонија во меѓународни организации и институции за осигурување.

(2) Доколку добие овластување од друштвата за осигурување, Бирото може да ги претставува друштвата за осигурување од Република Македонија и за други работи.

Член 123

(1) Покрај работите од член 55 став (2) и член 122 на овој закон, Бирото може да врши и:

1) усогласување и меѓусебно срамнување на штетите настанати од непознато моторно возило, односно брод на моторен погон, како и моторно возило и брод чиј сопственик, односно корисник не склучил договор за осигурување;

2) обработка и исплата на штетите што оштетени лица не можеле да ги наплатат заради престанок на друштвото за осигурување и

3) други работи од општ и заеднички интерес за дејноста на осигурување (статистика, собирање информации, развој на осигурувањето, утврдување на премија за зелена карта, стручно оспособување на кадри).

(2) Обработката и исплатата на штетите од став (1) точки 1) и 2) на овој член што не може да бидат исплатени заради престанок на друштвото за осигурување, Бирото може да ги довери на некој од своите членки.

(3) За работите наведени во став (1) точки 1) и 2) и други работи предвидени со посебни акти на Бирото се формира Гарантен фонд.

Член 124

Бирото стекнува својство на правно лице со уписот во трговскиот регистар.

Член 125

(1) Со договорот за основање на Бирото се утврдуваат:

- 1) работите што ги врши;
- 2) начинот на финансирањето;
- 3) организацијата;
- 4) управувањето и одлучувањето;
- 5) општите акти;
- 6) приемот на нови членки;
- 7) истапувањето и исклучувањето на членките;
- 8) начинот на пресметувањето и меѓусебното срамнување на штетите од член 123 став (1) точки 1) и 2) на овој закон и
- 9) други прашања од интерес за Бирото и неговите членки.

(2) На договорот од став (1) на овој член задолжителна е согласност на Министерството за финансии.

Член 126

(1) Во случај членка на Бирото да не ги извршува обврските за финансирање и други обврски утврдени со договорот за основање, Бирото му дава рок за исполнување на обврските кој не може да биде подолг од 30 дена и за тоа го известува Министерството за финансии.

(2) Доколку членка на Бирото не ги исполни обврските во рокот од став (1) на овој член Бирото, по претходна согласност од Министерството за финансии, го повлекува одобриението за издавање зелени карти.

Член 127

Надзор на работењето на Бирото врши Министерството за финансии.

Дел десетти

Осигурително брокерско друштво

Член 128

(1) Осигурителното брокерско друштво ги врши следниве работи: посредува во договарање на осигурителното покритие, реосигурителното покритие, во реализирање на отштетните побарувања по остварен осигурителен штетен настан и ги претставува и дејствува во име на своите клиенти во однос на друштвата за осигурување и реосигурување.

(2) Овој дел не се однесува на осигурителните агенти, повереници и други посредници кои работат во име и за сметка на друштвата за осигурување.

Член 129

(1) Осигурителното брокерско друштво мора да има дозвола за работа како брокер за осигурување на живот и/или неживотно осигурување, односно реосигурување.

(2) Осигурителното брокерско друштво со седиште во Република Македонија се основа како акционерско друштво од страна на домашни или странски, правни или физички лица, со сопствен капитал од 75.000 евра.

(3) За стекнување дозвола за работа, осигурителното брокерско друштво треба до Министерството за финансии да ја достави следнава документација:

- 1) предлог на актот за основање;
- 2) предлог на статут;
- 3) предлог на акти на деловна политика наведени во член 130 на овој закон;
- 4) доказ од носителот на платен промет дека се обезбедени средства за основната главнина, што не може да биде помала од износот утврден со овој закон;
- 5) список на акционери со податоци за висината на нивните удели;
- 6) ревизорски извештај од овластено друштво за ревизија, ако основач е домашно правно лице;
- 7) имиња на лицата - членови на органот на управување на осигурителното брокерско друштво и податоци од кои се гледа дека истите поседуваат соодветно знаење и искуство од областа на осигурувањето и реосигурувањето, како и доказ дека против нив не е во тек стечајна постапка и дека не се осудувани за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење во последните десет години;
- 8) документација врз основа на која може да се констатира дека осигурителното брокерско друштво е кадровски, технички и организационо оспособено за вршење на работите предвидени со актот за основање на осигурителното брокерско друштво;
- 9) доказ дека членовите на органот на управување не зависат од друштвата за осигурување основани согласно со овој закон, преку капитална, управувачка или роднинска поврзаност со лицата кои управуваат со осигурителното брокерско друштво и
- 10) доказ дека осигурителното брокерско друштво има соодветно осигурително покритие од одговорност за своето работење.

(4) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(5) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(6) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(7) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(8) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(9) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(10) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(11) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(12) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(13) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(14) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(15) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(16) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(17) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(18) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(19) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(20) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(21) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(22) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(23) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(24) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(25) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(26) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(27) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(28) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(29) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(30) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(31) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(32) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(33) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(34) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(35) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(36) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(37) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(38) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(39) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(40) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(41) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(42) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(43) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(44) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(45) Министерот за финансии поблиску ја пропишува потребната стручна оспособеност и искуство за водење на осигурителното брокерско друштво.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член се приложува документација со која се докажува дека се исполнети барањата наведени во член 129, став (3).

(3) Министерот за финансии одлучува со решение со кое се издава дозвола или се одбива барањето.

(4) Решението од став (3) на овој член се донесува во рок од 90 дена од денот на комплетирање на документацијата наведена во став (3) од член 129 на овој закон. Ако во рамките на тој период не се донесе решение, барањето за дозвола се смета за одобрено.

(5) Министерството за финансии е должно во средствата за јавно информирање да го објави издавањето на доволата на осигурителното брокерско друштво во рок од седум дена од денот на издавањето.

Член 132

(1) Осигурителното брокерско друштво е должно во односите со клиентот совесно, одговорно и ефикасно да ги презентира можните модалитети, ширината и висината на осигурителното покритие и висината на премијата, земајќи ги предвид сите други интереси на клиентот.

(2) Осигурителното брокерско друштво доколку посредува во реализација на отштетните побарувања е должно да соработува со надлежните лица - служби на клиентот, за подготовка на доказна документација за основата и висината на отштетното побарување, како и да прибира други потребни докази.

(3) Осигурителното брокерско друштво не смее да бара осигурително покритие во странство, освен во случај кога осигурувањето, односно реосигурувањето на односниот ризик не може да се изврши во Република Македонија.

Член 133

(1) Осигурителното брокерско друштво за своите услуги наплаќа паричен надоместок во вид на провизија договорена меѓу клиентот и брокерот.

(2) Осигурителното брокерско друштво е должно да го известат клиентот за износот на надоместокот што го наплаќа за извршување на своите услуги.

(3) Надоместокот од став (1) на овој член заедно со фактички направените трошоци за извршената услуга, се наплаќа врз основа на доставен писмен извештај за склученото осигурување или реализација на отштетното побарување.

Член 134

(1) Министерот за финансии, со решение времено ја одзема доволата, доколку осигурителното брокерско друштво не ги извршува своите активности согласно со одредбите на овој закон.

(2) Со решението од став (1) на овој член се определува рок за отстранување на утврдените незаконности кој не може да биде подолг од два месеци.

(3) Доколку осигурителното брокерско друштво не ги отстранат утврдените незаконности во рокот од став (2) на овој член, министерот за финансии донесува решение со кое трајно ја одзема доволата.

Дел единаесетти

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 135

(1) Со парична казна во износ од 250.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни за прекршок друштвото за осигурување ако:

1) не ги реосигура обврските од договорот согласно со член 7 од овој закон;

2) врши работи што не се наведени во доволата за основање и работа согласно со член 18 од овој закон;

3) изврши измени без да добие согласност согласно со член 21 од овој закон;

4) не формира технички резерви и математичка резерва за осигурување на живот согласно со член 28 од овој закон;

5) не ги вложува средствата на техничките резерви согласно со член 34 од овој закон;

6) во однос на средствата од осигурувањето на живот не постапува согласно со членовите 35 до 40 од овој закон;

7) не формира резерви на сигурност согласно со член 41 од овој закон;

8) не ја утврди посебно добивката, односно загубата за осигурување на живот и не го искаже резултатот од работењето за другите осигурувања и од реосигурувањето согласно со член 50 од овој закон;

9) не го одржува нивото на маргината на солвеност согласно со член 52 од овој закон;

10) висината на гарантниот фонд не е во согласност со член 53 од овој закон;

11) не води трговски книги и не изготвува годишни извештаи согласно со член 85 од овој закон;

12) годишните и финансиските извештаи не ги изготвува врз основа на вистинити податоци и не ги доставува согласно со член 86 од овој закон;

13) финансиските извештаи и годишниот извештај не ги поднесе на ревизија согласно со член 87 од овој закон и

14) одбие да соработува со Министерството за финансии при вршење на непосредниот и вонтеренскиот надзор и не ја даде на увид целокупната документација согласно со член 94 од овој закон.

(2) За прекршоците од став (1) на овој член со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни генералниот директор, односно извршниот директор и лицата со посебни права и одговорности во друштвото за осигурување.

(3) Покрај парична казна за прекршоците од став (1) на овој член, ќе се изрече мерка забрана за вршење на должност на генералниот директор, односно извршниот директор и лицата со посебни права и одговорности во друштвото за осигурување во траење од една година.

Член 136

(1) За лажно тврдење дека дејствува како независен брокер при посредување во договарање на осигурување и реосигурување, ќе се казни осигурителното брокерско друштво со парична казна во износ од 250.000,00 до 300.000,00 денари.

(2) За прекршокот од став (1) на овој член со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни генералниот директор, односно извршниот директор и лицата со посебни права и одговорности во осигурителното брокерско друштво.

(3) Покрај парична казна за прекршокот од став (1) на овој член ќе се изрече мерка забрана за вршење на должност на генералниот директор, односно извршниот директор и лицата со посебни права и одговорности во осигурителното брокерско друштво во траење од една година.

Член 137

(1) За кривично дело ќе се казни генералниот директор, односно извршниот директор и лицата со посебни права и одговорности во друштвото за осигурување, односно осигурителното брокерско друштво, кои со своето работење ги повредиле одредбите на овој закон или пак придонеле за воведување на стечајна постапка во друштвото, со затвор од три до десет години.

(2) При определување на висината на казната од став (1) на овој член, од особено влијание е степенот на штетата и бројот на оштетените субјекти.

(3) Имотната корист прибавена со извршеното кривично дело од став (1) на овој член се одзема со судска одлука.

Член 138

(1) Со парична казна од 250.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни за прекршок правно лице ако:

1) се осигура во странство спротивно на овој закон (член 2) и

2) не склучи договор за задолжително осигурување согласно со овој закон (членови 55, 57, 61, 81, 82 и 83).

(2) За дејствијата од став (1) на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице, со парична казна од 45.000,00 до 50.000,00 денари.

Член 139

Со парична казна од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни за прекршок физичко лице ако не го склучило договорот за осигурување кој би требало да го склучи според закон (членови 55, 61, 81 и 82).

Член 140

За вршење работи на осигурување и/или реосигурување, односно работи на осигурително брокерско друштво без дозвола ќе се казни:

- 1) правно лице со парична казна од 250.000,00 до 300.000,00 денари и
- 2) физичко лице со парична казна од 45.000,00 до 50.000,00 денари.

Дел дванаесетти**ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ****Член 141**

(1) Постојните друштва за осигурување се должни својата организација и своето работење и основачките и други акти да ги усогласат со одредбите од овој закон во рок од четири месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон и целокупната документација да ја достават до Министерството за финансии во рок од 15 дена од денот на усогласувањето.

(2) Постојните друштва за осигурување од став (1) на овој член се должни на Министерството за финансии да му достават во рок од 30 дена од денот на влегување во сила на овој закон:

- 1) одобрение за работа на друштвото за осигурување ако такво одобрение е издадено;
 - 2) статут на друштвото за осигурување и
 - 3) акт за основање на друштвото за осигурување.
- (3) Друштвата за осигурување кои нема да постапат согласно со став (1) на овој член по истекот на предвидениот рок престануваат со работа, а судот по барање на Министерството за финансии ќе ги избрише од трговскиот регистар.

Член 142

(1) Акционерските друштва кои до влегувањето во сила на овој закон се основани за вршење на други работи на осигурување, продолжуваат да работат како такви согласно со Законот за трговските друштва или како агенти и повереници во друштвата за осигурување.

(2) Акционерските друштва основани за вршење на други работи за осигурување кои нема да постапат согласно со став (1) на овој член по истекот на предвидениот рок престануваат со работа, а судот по барање на Министерството за финансии ќе ги избрише од трговскиот регистар.

Продолжување со работата на Бирото**Член 143**

Националното биро за осигурување својата работа ќе ја усогласи со одредбите на овој закон најдоцна во рок од четири месеци од денот на неговото влегување во сила.

Член 144

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за осигурување на имоти и лица ("Службен весник на Република Македонија" број 49/93 и 65/93).

Член 145

Прописите врз основа на овластувањата од овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од влегувањето во сила на овој закон.

Член 146

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", одредбите од Дел десетти на овој закон кои

се однесуваат на осигурителните брокерски друштва влегуваат во сила од 01 октомври 2001 година, одредбите од член 11 став (2) на овој закон се применуваат до 01 јануари 2003 година и одредбите од член 2, член 132 став (3) и член 138 став (1) точка 1) од овој закон се применуваат до 01 јануари 2006 година.

741.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 59/2000) и врз основа на Законот за ратификација на Спогодбата за стабилизација и асоцијација склучена меѓу Република Македонија и Европските Заедници и нивните земји членки, на 9 април 2001 година, Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 април 2001 година, донесе

ОДЛУКА**ЗА СТАПУВАЊЕ НА СИЛА НА ВРЕМЕНАТА СПОГОДБА ЗА ТРГОВИЈА И ТРГОВСКИ ПРАШАЊА, СКЛУЧЕНА МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ**

1. Времената Спогодба за трговија и трговски прашања меѓу Република Македонија и Европските Заедници, склучена на 9 април 2001 година, стапува на сила на 1 јуни 2001 година, врз основа на постигнатата согласност на договорните страни и ќе остане во сила до стапувањето на сила на Спогодбата за стабилизација и асоцијација, во односите меѓу договорните страни.

2. Времената Спогодба за трговија и трговски прашања претставува дел од ратификуваната Спогодба за стабилизација и асоцијација и е склучена со цел за што побрзо реализирање на одредбите од Спогодбата кои се однесуваат на трговијата и трговските прашања.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 23-2676/1
24 април 2001 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Љубчо Георгиевски, с.р.

742.

Врз основа на член 11, точка 7 од Законот за јавните претпријатија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 38/96), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24.04.2001 година, донесе

ОДЛУКА**ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА УСВОЈУВАЊЕ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА РАБОТЕЊЕТО И ГОДИШНАТА ПРЕСМЕТКА ЗА ПЕРИОДОТ ОД 1.01. ДО 31.12.2000 ГОДИНА НА ЈП ЗА АЕРОДРОМСКИ УСЛУГИ "МАКЕДОНИЈА" - СКОПЈЕ**

1. Владата на Република Македонија дава согласност на Одлуката за усвојување на Извештајот за работењето и Годишната пресметка за периодот од 1.01. до 31.12.2000 година на ЈП за аеродромски услуги "Македонија"-Скопје, бр. 02-287/3 од 26.02.2001 година, донесена од Управниот одбор на ЈПАУ "Македонија" - Скопје, на седницата одржана на 26.02.2001 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 23-1146/1
24 април 2001 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Љубчо Георгиевски, с.р.

743.

Врз основа на член 30 став 1 точка 2 од Законот за ветеринарното здравство ("Службен весник на Република Македонија" бр. 28/98), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесува

НАРЕДБА

ЗА ЗАБРАНА ЗА УВОЗ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ТРАНЗИТ ПРЕКУ ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ЖИВИ ДОМАШНИ И ДИВИ ЧАПУНКАРИ, СЕМЕ ЗА ВЕШТАЧКО ОСЕМЕНУВАЊЕ, ЈАЈНИ КЛЕТКИ И ЕМБРИОНИ, СВЕЖО И ЗАМРЗНАТО МЕСО, ПРОИЗВОДИ, СУРОВИНИ И ОТПАДОЦИ ПО ПОТЕКЛО ОД ДОМАШНИ И ДИВИ ЧАПУНКАРИ

I. Заради спречување на внесување во Република Македонија на заразната болест лигавка и шап, се забранува увозот во Република Македонија и транзитот преку територијата на Република Македонија на:

1. домашни и диви чапункари;
2. семе за вештачко осеменување, јајни клетки и ембриони по потекло од домашни и диви чапункари;
3. свежо и замрзнато месо по потекло од домашни и диви чапункари;
4. производи, сировини и отпадоци по потекло од домашни и диви чапункари.

II. Забраната од точка I од оваа наредба не се однесува на пратките кои потекнуваат од земјите:

- Австралија;
- Нов Зеланд;
- Канада;
- Соединети Американски Држави;
- Словенија;
- Хрватска;
- Југославија;
- Малта и
- Кипар.

Забраната за транзит преку територијата на Република Македонија и увоз во Република Македонија на пратките од точка I потточка 1 останува на сила за земјите наведени во оваа точка доколку пратките поминувале низ некоја од земјите кои не се наведени во точките II и III од оваа наредба.

III. Забраната за увоз од точка I потточки 2, 3 и 4 од ова наредба, и забраната за транзит од точка I потточки 1, 2, 3 и 4 не се однесува на земјите:

- Бугарија;
- Чешка;
- Естонија;
- Унгарија;
- Латвија;
- Литванија;
- Полска;
- Романија;
- Словачка и
- Украина.

Доколку тие земји применуваат мерки соодветни на мерките наведени во точка IV од оваа наредба.

Забраната за транзит преку територијата на Република Македонија на пратките од точка I потточка 1 останува на сила за земјите наведени во оваа точка доколку пратките поминувале низ некоја од земјите кои не се наведени во точките II и III од оваа наредба.

IV. Забраната за увоз во Република Македонија од точка I потточка 4 од оваа наредба не се однесува на следниве пратки:

- млеко, млеко во прав и млечни производи за човечка исхрана кои претходно се високо пастеризирани, термички обработени на температура од 72°C повеќе од 15 секунди или подложени на некој друг еквивалентен третман;
- млеко за исхрана на животните кое е двојно пастеризирано, третирано така што е постигната pH вредност пониска од 6 во траење од 1 час;

- во херметички затворени контејнери кај кои со преработката е постигната вредност од F⁰3 или повеќе, односно стерилни контејнери;

- кај кои во текот на преработката е постигната температура во средината на производот од најмалку 70°C во период не пократок од 30 минути;

- лој, желатин и слични производи кој се термички обработени со температура од најмалку 70°C во периодот не пократок од 30 минути;

- волна, четина и други влакна по потекло од чапункари за индустриска употреба кои се индустриски испрани, третирани со формалдехид во херметички затворени контејнери во траење од најмалку 24 часа или третирани на некој друг начин како

- кожа и црева кои се солени најмалку 28 дена во морска сол со додаток на 2% карбонатна сода или третирани на некој друг начин како што е пропишано со стандардите на Меѓународното биро за епизоотии (ОИЕ);

- трофеи од диви животни кои се провриени во врела вода во период со кој ќе се осигура дека се отстранети сите материи освен коските, роговите, чапунките, канците, копитата или забите.

Доколку пратките потекнуваат од следниве земји:

- Австрија;
- Белгија;
- Данска;
- Финска;
- Германија;
- Италија;
- Исланд;
- Луксембург;
- Португалија;
- Шпанија;
- Шведска;
- Норвешка;
- Грција и
- Швајцарија.

Забраната за транзит од точка I потточка 2, 3 и 4 не се однесува на земјите кои се наведени во точка IV од оваа наредба.

V. Забраната за транзит од точка I потточка 4 не се однесува на пратките кои се запакувани и подложени на некој од третманите наведени во точка IV од оваа наредба и потекнуваат од следниве земји:

- Велика Британија;
- Холандија;
- Франција и
- Ирска.

VI. Сите производи од чапункари што се предмет на оваа наредба што граѓаните ги пренесуваат преку границата на Република Македонија, се одземаат од граѓаните и нештетно се отстрануваат.

VII. Со влегувањето во сила на оваа наредба, престанува да важи Наредбата за забрана за увоз во Република Македонија и транзит преку територијата на Република Македонија на живи домашни и диви чапункари и забрана за увоз на месо, производи, сировини и отпадоци по потекло од чапункари, млеко и млечни производи ("Службен весник на РМ" бр. 25/2001).

VIII. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 11-2265/5
24 април 2001 година
Скопје

Министер,
Марјан Ѓорчев, с.р.

744.

Врз основа на член 265 од Законот за воздушна пловидба ("Службен лист на СФРЈ" бр. 45/86, 23/88, 80/89, 29/90), кој согласно член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија е преземен како републички пропис, министерот за транспорт и врски донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРА-
ВИЛНИКОТ ЗА СТРУЧНАТА ПОДГОТОВКА, ИС-
ПИТИ И ДОЗВОЛИ ЗА РАБОТА НА ЧЛЕНОВИТЕ
НА ЕКИПАЖ НА ВОЗДУХОПЛОВ**

Член 1

Во Правилникот за стручната подготовка, испити и дозволи за работа на членовите на екипаж на воздухоплов ("Службен лист на СФРЈ" бр. 2/80, 31/80, 53/80, 43/81 и 10/85 и "Службен весник на РМ" бр. 34/95, 45/99 и 27/2001), во членот 116ж ставот 1 се менува и гласи:

"На лице кое не е државјанин на Република Македонија, а бара валидирање на дозвола со овластување издадено од држава членка на ИКАО, со цел спортско летање на воздухоплов впишан во македонски регистар, ќе му се издаде валидација врз основа на важечката дозвола со овластување".

По ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

"Лице кое не е државјанин на Република Македонија, а бара валидирање на дозвола со овластување издадено од држава членка на ИКАО, за работа на воздухоплов впишан во македонски регистар, ќе му се издаде валидација по претходно положен испит од предметот Воздухопловни правила и прописи и практична проверка на тип воздухоплов".

Ставот 2 станува став 3.

Член 2

Во член 116з став 1, по алинеја 1 се додава нова алинеја која гласи:

"- лекарско уверение не постаро од 30 дена".

Член 3

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 02-4528
24 април 2001 година
Скопје

Министер,
Љупчо Балкоски с.р.

Огласен дел

СУДСКИ ОГЛАСИ

ОСНОВЕН СУД СКОПЈЕ I - СКОПЈЕ

Основниот суд Скопје I - Скопје преку претседателот на советот Лилјана Кацарска по правната работа на тужителот Селвие Колеци, ул. "Дримкол" бр. 38, против тужениот Ауѓен Колеци со непозната адреса, за развод на брак. На тужениот Ауѓен Колеци му се поставува привремен застапник по спорот согласно член 78 став 2 точка 5 од ЗПП, адвокат Љубица Спасовска.

Привремениот застапник во оваа постапка ги има сите права и должности на законски застапник кој ќе ги врши се додека тужениот или неговиот полномошник се појават пред судот.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје, XVI.П.бр. 874/01. (8928)

Пред Основниот суд Скопје I - Скопје се води постапка по тужбата на тужителката Кимете Рамадани од Скопје, против тужениот Насер Рамадани со непозната адреса во Турција, за развод на брак.

Согласно член 78 од Законот за парнична постапка за привремен застапник на тужениот Насер Рамадани се определува Иванка Јакимовска - адвокат од Скопје, ул. "Бутелска" бр. 23 бр. 4, Скопје.

Привремениот застапник ги има сите права и должности на законски застапник се додека не се појави тужениот во постапката, за развод на брак.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје, П.бр. 175/01. (9407)

ОСНОВЕН СУД СКОПЈЕ II - СКОПЈЕ

Пред Основниот суд Скопје II - Скопје во тек е парнична постапка по тужба на тужителот Мурсели Бајрам од Скопје, против тужениот Бесљим Пури со непознато место на живеење, за утврдување право на сопственост на недвижен имот, која постапка е заведена под VI. П.бр. 1465/00.

Се повикува тужениот Бесљим Пури да се јави во судот лично или преку полномошник во рок од 30 дена по објавувањето на судскиот оглас во "Службен весник на РМ". Во спротивно, неговите интереси во постапката до правосилно завршување на истата ќе ги штити адвокат Мирче Ристовски од Скопје, ул. "Питу Гули" бр. 55, кој е определен како привремен застапник со решение на Меѓуопштинскиот центар за социјални работи Скопје, бр. 3020-125 од 16.03.2001 година.

Од Основниот суд Скопје II - Скопје, VI.П.бр. 1465/00. (8956)

ОСНОВЕН СУД ВО ГОСТИВАР

Пред овој суд по предлог на предлагачката Белули Ајрија од с.Врбјане - гостиварско, се води постапка за докажување на смртта на лицето Фазлија Белури од с. Врбјане - гостиварско, роден на 24.03.1943 година во Гостивар од татко Белур и мајка Ваида Белури.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Белури Фазлија во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" и на огласната табла во судот да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 291/00. (9231)

Пред овој суд по предлог на предлагачот Имери Абдулбари од с.Долна Бањица - гостиварско, се води постапка за докажување на смртта на лицето Февзи Имери роден на 02.08.1931 година во с.Долна Бањица - гостиварско, од татко Неим и мајка Урмис.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Имери Февзи во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" и на огласната табла во судот да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 224/00. (9232)

Пред овој суд по предлог на предлагачот Зекири Агим од с.Форино, се води постапка за докажување на смртта на лицето Магбуле Зекири од татко Расим и мајка Зарифе Бесетари од Гостивар, родена на 01.05.1933 година.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Магбуле Зекири во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" и на огласната табла во судот да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 283/00. (9254)

Пред овој суд по предлог на предлагачот Бејта Ју-суф од Гостивар поднесен од страна на полномошникот Фазлија Сервет од Гостивар, се води постапка за докажување на смртта на лицето Бејта Халил Хусеин од с.Дуф, роден на 19.10.1929 година, од татко Халил и мајка Бехије.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Бјета Хусеин во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" и на огласната табла во судот да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 213/00. (9261)

Пред овој суд по предлог на предлагачот Идризи Ирман од с.Форино, се води постапка за докажување на смртта на лицето Идризи Нафи роден на 22.08.1930 година во с.Форино - гостиварско, од татко Џабир и мајка Шефике Идризи.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Нафи Идризи во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" и на огласната табла во судот да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 77/01. (9262)

Пред овој суд по предлог на предлагачот Мусаи Кадр од с.Врапчиште - гостиварско, се води постапка за докажување на смртта на лицето Мазламе Адеми родена на 12.07.1912 година во с.Врапчиште - гостиварско, од татко Али и мајка Зулице Алији.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Мазламе Адеми во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" и на огласната табла во судот да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 50/01. (9264)

Пред овој суд по предлог на предлагачот Радически Миле од с.Балиндол - гостиварско, се води постапка за докажување на смртта на лицето Радически Данил роден на 03.10.1907 година во с.Балиндол, од татко Петруш и мајка Звезда.

Основниот суд во Гостивар го повикува лицето Радически Данил во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" да се јави во Основниот суд во Гостивар.

Судот истовремено ги повикува сите лица што знат нешто за неговиот живот тоа да го соопштат на овој суд.

По истекот на рокот од 15 дена доколку повиканото лице не се јави пред овој суд ќе се смета дека е умрено.

Од Основниот суд во Гостивар, Р.бр. 77/01. (9267)

Пред овој суд по тужба на тужителот Петрески Томислав застапен од полномошникот адвокатот Игор Бурсески од Гостивар, против тужената Ханџиу Шасиме од Гостивар, со непозната адреса на живеење, со основ исполнување на договор за купопродажба, пред овој суд заведен е граѓанскиот предмет П.бр. 722/00.

Се повикува тужената Ханџиу Шасиме со непозната адреса на живеење во Гостивар како и во подрачјето на Гостивар, да се јави на судот воедно да достави точна адреса на живеење и овласти полномошник кој ќе ја застапува по парничната постапка до нејзиното окончување. Во спротивно, по истекот на рокот од 30 дена, судот по службена должност ќе и постави привремен застапник, кој ќе ги штити нејзините права и интереси во постапката.

За привремен застапник на тужената Шасиме и се поставува адвокатот Агим Мислими од Гостивар.

Од Основниот суд во Гостивар, П.бр. 722/00. (9507)

ОСНОВЕН СУД ВО КОЧАНИ

Во Основниот суд во Кочани е поднесена тужба од тужителот Дарко Цветков од Кочани, ул."Стефка Тасева" бр. 39, против тужениот Зоран Арсов од Кочани, ул."Скопска" бр. 34, сега со непозната адреса во странство, за надомест на штета. Вредност на спорот 80.000,00 денари.

Се повикува тужениот Зоран Арсов од Кочани сега во странство со непозната адреса, во рок од 15 дена од објавувањето на огласот да се јави во Основниот суд во Кочани или да постави свој полномошник кој ќе го застапува во текот на постапката до завршувањето. Доколку во горе наведениот рок тужениот не се јави или не постави свој полномошник за застапување по овој предмет, ќе му биде поставен привремен застапник кој ќе ги застапува неговите интереси по овој предмет.

Од Основниот суд во Кочани, П.бр. 122/01. (8916)

Во Основниот суд во Кочани е поднесена тужба од тужителката Фелис Амедова од Кочани, ул."Митко Бекарски" бр. 22, сега на работа и престој во град Ланскот - Германија, преку полномошникот адвокат Јордан Глигоров од Кочани, против тужениот Синавер Амедов од Кочани, сега на работа и престој во Германија со непозната адреса, за развод на брак.

Се повикува тужениот Синавер Амедов од Кочани сега на привремена работа во Германија со непозната адреса, да се јави во Основниот суд во Кочани, во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот или постави свој полномошник кој ќе го застапува до крајот на постапката.

Доколку во горенаведениот рок тужениот не се јави или не си постави свој полномошник ќе му биде поставен привремен застапник кој ќе го застапува во оваа постапка.

Од Основниот суд во Кочани, П.бр. 157/01. (9505)

ОСНОВЕН СУД ВО ОХРИД

Основниот суд во Охрид како вонпроцесен првостепен суд, во состав од судијата Владо Дејаноски како судија поединец, постапувајќи по предлогот за прогласување на исчезнато лице за умрено и докажување на смрт поднесен од страна на предлагачите Трајческа Марија и Трајчески Никола и двајцата од Охрид, на основа член 79 од Законот за вонпроцесна постапка.

Се повикува исчезнатото лице Трајчески Крсте од Охрид роден на 12.09.1920 година во с.Рамне - Охрид, кој во 1980 година заминал во Австралија и за чиј живот од тогаш до денес нема никакви вести без одлагање да се јави во Основниот суд во Охрид, а истовремено се повикува и секое лице што знае за исчезнатиот и за неговиот живот исто така без одлагање да јави во Основниот суд во Охрид, во рок од 3 месеци сметано од објавувањето во "Службен весник на РМ".

Доколку во рок од 3 месеци од објавувањето на овој оглас во "Службен весник на РМ", не се јави лицето Крсте Трајчески или секој друг што знае за неговиот живот судот ќе донесе одлука по предлогот за прогласување на исчезнатото лице за умрено.

Од Основниот суд во Охрид, ВПП.бр. 9/01. (9506)

ОСНОВЕН СУД ВО РЕСЕН

Пред Основниот суд во Ресен заведен е оставински предмет по оставината на покојната Стефанка Шалевска, порано од Ресен која починала на 17.04.2000 година.

Покрај другите како законски наследник се јавува и нејзиниот син Таше Шалевски со непозната адреса на живеење.

Се повикува Таше Шалевски со непозната адреса на живеење да се јави во рок од една година, сметано од денот на објавувањето на огласот или пак да достави точна адреса на живеење или претстојување. Во спротивно, доколку не се јави во определениот рок од судот ќе му биде поставен привремен старател кој ќе се грижи за неговите интереси во текот на оставинската постапка.

Од Основниот суд во Ресен, О.бр. 96/00. (8917)

Се повикува лицето Владимир Филиповски од с.Подмочани, со последно место на живеење во Австралија, како и секој друг што знае нешто за него или неговиот живот да се јави во Основниот суд во Ресен во рок од 30 дена од објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ". Во спротивно, неговата смрт ќе се докаже по постапката што следува.

Од Основниот суд во Ресен, Впп.бр. 10/01. (9516)

ОСНОВЕН СУД ВО ТЕТОВО

Пред Основниот суд во Тетово се води спор за сопственост по тужба на Сабинин Адеми од с.Г.Речица, против тужените Ајре Бафтијари од с.Г.Речица и други.

Се повикуваат тужените Ајше Адем Бафтијари и Невзат Адем Бафтијари двајцата од с.Г.Речица, а сега со непозната адреса во Турција да се јават во Основниот суд во Тетово во рок од 30 дена од објавувањето на огласот или во овој рок да одредат полномошник. Во спротивно, преку Центарот за социјална работа Тетово ќе му биде одреден привремен застапник кој ќе ги застапува до правосилното завршување на спорот.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр. 232/01. (9310)

Пред Основниот суд во Тетово се води спор по тужба на тужителот Јанчевски Трпко од с.Старо Село, против Петровски Спасо од с.Старо Село, сега со непозната адреса во Франција и други за сопственост и владание. Вредност 20.000,00 денари.

Се повикува тужениот Петровски Спасо од с.Старо Село сега живее во Франција со непозната адреса, да во рок од 30 дена се јави во Основниот суд во Тетово, по тужбата на тужителот Јанчевски Трпко од с.Старо Село, за сопственост и владание.

Доколку во овој рок не се јави и не одреди свој полномошник, судот ќе му постави привремен старател преку Центарот за социјални работи во Тетово, кој ќе се грижи за неговите права и интереси во постапката.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр. 1208/00. (9309)

Пред овој суд се води спор Митревска Гордана од Тетово, против Митревски Бобан од с.Брвеница, ул. "Пролетерска" бр. 29, а сега со непозната адреса во Република Хрватска.

Се повикува тужениот Бобан во рок од 15 дена од објавувањето на огласот достави адреса на судот или постави свој полномошник. Во спротивно, судот ќе му постави привремен старател кој ќе го води спорот во негово име.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр. 1020/00. (9308)

Пред овој суд во тек е постапка по тужба на тужителот ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор на РМ Скопје ПЕ Тетово, против тужениот Рамадани Абдулцелил од Тетово, ул. "Ленин" бр. 16, сега со непозната адреса во странство, поради долг.

Се повикува тужениот Рамадани Абдулцелил во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ", да се јави во Основниот суд во Тетово или да овласти свој полномошник кој ќе ги штити неговите права и интереси до правосилното окончување на спорот. Во спротивно, судот преку Центарот за социјална работа - Тетово ќе му постави привремен старател.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр. 539/00. (9307)

ОСНОВЕН СУД ВО ШТИП

До овој суд по предлог на предлагачката Малина Наумова од Штип, се води постапка за прогласување на исчезнато лице за умрено лицето Душко Наумов кој во 1991 година заминал во Германија, а од крајот на 1992 година нема никакви вести за него.

Се повикува лицето Душко Наумов во рок од 3 месеци да се јави во овој суд, како и секој друг што знае нешто за неговиот живот. Во спротивно, по истекот на рокот исчезнатото лице ќе се прогласи за умрено.

Од Основниот суд во Штип, ВПП.бр. 8/01. (9504)

ЗАПИШУВАЊЕ ВО ТРГОВСКИОТ РЕГИСТАР

Основниот суд Битола - Битола, со решението П.Трег. бр. 405/2001 од 23.04.2001 година, на регистарска влошка бр. 006128, го запиша во трговскиот регистар престанокот на овластување за застапување на Друштвото со ограничена одговорност за земјоделско производство "Мише Ефтимов" Крушево, ул. "Манчу Матак" бр. 3.

Му престанува овластувањето за застапување на Друштвото на лицата Хаџи Лега Гоко и Бојоски Никола.

Друштвото ќе го застапува Крстески Киро - управител.

Од Основниот суд Битола - Битола, П.Трег. бр. 405/2001. (9610)

Основниот суд Битола во Битола, со решението П.Трег. бр. 385/2001 од 18.04.01, на регистарска влошка бр. 01002601, го запиша во трговскиот регистар запишувањето на план за припојување на Трговското друштво за производство, промет и услуги "СЛАВИЈА" Љубомир ДОО увоз-извоз Прилеп, ул. "Гоце Делчев" бб, зграда "Македонија" локал 25.

Запишување на план за припојување на Трговското друштво за промет, услуги, консигнација и застапување "ЕУРО-ТОБАКО" Михаил увоз-извоз ДОО Скопје, кон Трговското друштво за производство, промет и услуги "СЛАВИЈА" Љубомир ДОО увоз-извоз Прилеп.

Од Основниот суд Битола во Битола, П.Трег. бр. 385/2001. (9635)

МАЛИ ОГЛАСИ

Се огласуваат за неважни следните документи:

Пасош бр.1195855/99,издаден од УВР - Скопје на име Ружитовска Џемиле,с. Света Петка,Скопје. (9410)

Пасош бр.1356115на име Мустафа Демик, ул."Павле Илиќ" бр.1/1-9,Скопје. (9412)

Пасош бр.1452180/00,издаден од УВР - Скопје на име Рустем Сулејмани, ул."Б. Шабани"бр.5,Скопје. (9413)

Пасош бр.1247824,издаден од УВР- Струмица на име Јанева Елисавета,ул."Братство единство" бр.35,Струмица. (9419)

Пасош бр.341597на име Михаил Петровски,ул."Кланица" бр. 1/2,Битола. (9429)

Пасош бр.1264885/99 на име Мемииш Фљорим, с. Д. Палчиште,Тетово. (9468)

Пасош бр.1264888/99 на име Мемииш Фљорента,с. Д. Палчиште,Тетово. (9469)

Пасош бр.1448052/00,издаден од УВР - Скопје на име Рамадановски Сами,ул."Челопек" бр.16 а,Скопје.9474)

Пасош бр.0907120/96,издаден од УВР - Скопје на име Татјана Толева,ул."П. Филиповски - Гарката" бр. 4/2-б, Скопје. (9479)

Пасош бр. 1375940,издаден од УВР - Скопје на име Џеват Емини,ул."172" бр.70,Скопје. (9481)

Пасош бр. 1422952,издаден од УВР - Скопје на име Фатмир Алити,с.Ларце,Скопје. (9482)

Пасош бр. 1154352,издаден од УВР - Скопје на име Зенделовски Азиз,с. Моране,Скопје. (9486)

Пасош бр.0497369,издаден од УВР - Гевгелија на име Кангова Васа,ул."Р. Шуклев" бр. 11,Гевгелија. (9489)

Пасош бр. 679424/95,издаден од УВР - Скопје на име Столевски Милорад,бул"Ј.Сандански" бр.10/1-1,Скопје

Пасош бр.785733,издаден од УВР-Скопје на име СтолевскаРоска бул."Ј. Сандански"бр.10/1-1,Скопје.(9491)

Пасош бр.1390019/2000,издаден од ОВР - Струга на име Винца Фесис,с. Велешта,Струга. (9497)

Пасош бр.1247446/99,издаден од ОВР- Струга на име Даути Блерим,с.Калишта,Струга. (9498)

Пасош бр.1425149 на име Мицев Ване,с. Д.Липовиќ, Радовиш. (9499)

Пасош бр.159954/94,издаден од ГУВР- Скопје на име Исуфи Исмаил,с.Арачиново,Скопје. (9500)

Пасош бр.1195319,издаден од ГУВР - Скопје на име Стојчев Методија,ул."Саса 8-а" бр.9,Скопје. (9501)

Пасош бр.1318627,на име Ава Пеливан, ул."Ј.Сандански" бр.30, Битола. (6527)

Пасош бр.1097824/98,издаден од УВР - Скопје на име Дураку Мумин, с. Рашче,Скопје. (9521)

Пасош бр.348562,издаден од ОВР - Валандово на име Николов Митко,с. Брајковци,Валандово. (9523)

Пасош бр.341106 на име Никола Илиев,ул."Г.Гаковик" бр.4,Битола. (9539)

Пасош бр.915922 на име Ели Илиева,ул."Г.Гаковик" бр. 4,Битола. (9540)

Пасош бр.250082/94 на име Бекири Исмаил,Тетово. (9540)

Пасош бр. 865203/96,издаден од УВР - Скопје на име Исмаили Рашиде,ул."152 БИС" бр.5,Скопје. (9562)

Пасош бр. 131124/93,издаден од УВР - Скопје на име Емилија Георгиевска,ул."Каирска" бр.6,Скопје. (9564)

Пасош бр. 673256/95,издаден од УВР - Тетово на име Шасивари Бекир,с.Пршовце,Тетово. (9566)

Пасош бр.1479002/2000,издаден од ОВР - Делчево на име Митев Димче,ул."М.Тито" бр.5,Македонска Каменица. (9572)

Пасош бр.411120,издаден од УВР - Струмица на име Јаковски Васа,ул."Младинска" бр.94/10,Струмица.9574

Пасош бр.1107436,издаден од ГУВР - Скопје на име Пејковски Јовица,ул."Ташко Караца" бр.1-7/12,Скопје.

Пасош бр.1371691/00,издаден од ГУВР-Скопје на име Лазо Лафазановски,ул."Аугуст Цесарец" бр.12/2-11, Скопје. (9583)

Пасош бр.840518,издаден од ГУВР - Скопје на име Драгомир Урошевиќ,ул."Димо Хаџи Димов" бр.6, Скопје. (9593)

Пасош бр.685766,издаден од ГУВР - Скопје на име Ваљбона Емини ул."1119" бр.5/1-13,Скопје. (9594)

Чекови од бр. 8454 до 8468,2508, 2509 и 2510, од тековна сметка бр. 12930-87,издадени од Македонска банка АД Скопје на име Зорица Трајкова - Антевска, Скопје. (9559)

Чек бр. 25846162, од тековна сметка бр. 2602111756, издаден од Стопанска банка АД Скопје на имеЗорица Трајкова - Антевска,Скопје. (9560)

Чек бр. 4206571, од тековна сметка бр. 12661898, издаден од Комерцијална банка АД Скопје на име Зорица Трајкова - Антевска,Скопје. (9561)

Чекови од бр.3576573 до 3576575 и од бр.3576577 до 3576581, од тековна сметка бр. 637551,издадени од Комерцијална банка а.д. -Скопје на име Јандрески Илија, Скопје. (9587)

Работна книшка на име Горан Ивановски,Скопје.

Работна книшка на име Зорица Ташковска,Скопје.

Работна книшка на име Ирена Богоевска,Скопје.

Работна книшка на име Лилјана Лазарова, ул.Македонска" бр.19/Б.Кочани. (9527)

Работна книшка на име Габровска Сузана,ул."Коста Сусинов" бр.32,Радовиш. (9531)

Работна книшка на име Јовчески Милан, с.Долнени, Прилеп. (9532)

Работна книшка на име Адријана Мацовска, ул."К. Металец" бр.9 ,Крива Паланка. (9537)

Работна книшка на име Љупчо Кирковски,Скопје.

Чековна картичка бр.7653/53 и чекови на име Јанакiev Лазо,Штип. (9557)

Свидетелство за 8 одделение на име Сефиданоска Алемша, с. Боровец,Струга. (9528)

Свидетелство за 8 одделение на име Арифоски Агим с. Лабуништа,Струга. (9529)

Свидетелство за 7 одделение на име Нуроски Деваир с. Лабуништа,Струга. (9530)

Свидетелство за 8 одделение на име Сулоски Музафер, с. Боровец,Струга. (9533)

Свидетелство за 8 одделение на име Петкова Слаѓана, с. Зрновци,Кочани. (9535)

Свидетелство на име Поповски Марко,ул."Б.Горев" бр.139/45,Велес. (9538)

Свидетелство за 8 одделение на име Идризоски Ресул,с. Дебреште,Прилеп. (9541)

Свидетелство за 8 одделение на име Рамаданоска Емира,с. Дебреште,Прилеп. (9542)

Свидетелство на име Пуцакоска Виолета,Прилеп.

Свидетелство за 8 одделение на име Игбола Ибровиќ,с. Житоше,Прилеп. (9544)

Свидетелство на име Камбер Хазири,Тетово. (9545)

Свидетелство за основно образование на име Дејан Митески,Тетово. (9548)

Свидетелство за 3 одделение на име Арта Фејзи, Тетово. (9549)

Свидетелство за 8 одделение на име Кадри Османи, с. Пирок,Тетово. (9551)

Свидетелство за основно образование на име Сулејмани Љамије, с. Групчин,Тетово. (9555)

Воена дозвола на име Каров Тодор,ул."Скопска" бр. 78,Кочани. (9526)

Диплома на име Костоски Гојко,ул."Г.Делчев" бр.3, Гостивар. (9556)

Чекови од бр. 5589030 до 5589035, од тековна сметка бр.8022032,издадени од Комерцијална банка АД Скопје на име Шоревски Ташко,Скопје. (9411)

Чек бр.0080004304873,од тековна сметка бр. 8803728, издаден од Комерцијална банка АД Скопје на име Спиревска Илинка,Скопје. (9414)

Чекови од тековна сметка бр. 390622/94,издадени од УВР - Скопје на име Нустет Алиу,ул."Челопек" бр.2 а, Скопје. (9415)

Чекови од бр.5571375 до 5571384,од тековна сметка бр. 13756253,издадени од Комерцијална банка АД Скопје на име Раневски Зоран,Скопје. (9417)

Чекови од бр. 629377 до 629390, од тековна сметка бр. 12378941,издадени од Комерцијална банка АД Скопје на име Заревски Тихомир,Скопје. (9418)

ЈАВНИ ПОВИЦИ

Врз основа на член 15 од Законот за јавни набавки ("Службен весник на РМ" бр. 26/98), Комисијата за јавни набавки при Министерството за одбрана на Република Македонија, објавува

ОТВОРЕН ЈАВЕН ПОВИК БР. 16-18/201 ПО ВТОР ПАТ

I. За годишно сервисирање, одржување и техничка поддршка на:

1. Програмската опрема ORACLE (спецификација во прилог 1).

2. Машинската опрема HONEYWELL (спецификација во прилог 2).

3. Машинска и програмска опрема UNISYS (спецификација во прилог 4).

Повикот е јавен, отворен и анонимен со право на учество на сите правни и физички лица, а ќе се спроведува по наведената постапка во член 31 од Законот за јавни набавки.

Набавката е деллива по видови и средства.

II. Тендерската документација за предметот на набавка е дадена во прилог бр. 1, 2 и 4 кој може да се добие во Министерството за одбрана на РМ, ул. "Орце Николов" бб, соба 707, во работен ден од 09,00 до 14,00 часот.

III. Понудата треба да содржи:

1. Име, адреса и седиште на понудувачот;
2. Цени (со посебно искажан ДДВ) за услугите специфицирани во прилозите бр. 1, 2 и 4 (да бидат дадени по повик-норма час и месечно одржување без пресметан превоз освен за програмската опрема "ORACLE");
3. Начин и услови на плаќање;
4. Квалитет и техничка оспособеност на понудувачот согласно член 23 од Законот за јавни набавки (специфицирани податоци во прилогот бр. 1, 2 и 4);
5. Рок на испорака и
6. Рок на важност на понудата.

IV. Со понудата потребно е да се достави следната документација:

1. Документ за бонитет издаден од носителот на платниот промет во согласност со Правилникот за содржина на документот за бонитет ("Службен весник на РМ" бр. 32/98);
2. Извод од регистрација на дејноста;
3. Доказ дека понудувачот не е во стечај, издаден од надлежен орган и
4. Доказ дека на понудувачот не му е изречена мерка на безбедност - забрана на вршење на дејност, издаден од надлежен орган.

Бараната документација да се достави во оригинален примерок или заверена копија од нотар.

V. Критериумите за избор на најповолен понудувач согласно член 25, став 1, алинеја втора од Законот за јавни набавки:

- Квалитет и техничка оспособеност на понудувачот согласно глава 1 во прилозите 1, 2 и 4 30 бода;
- Цени 50 бода;
- Начин и услови на плаќање 20 бода.

VI. Доставување на понудата

1. Понудата со назнака за Отворен јавен повик бр. 16-18/201, во оригинален примерок и потпишана од овластено лице на понудувачот и придружната документација треба да бидат уредно доставени согласно член 52, 53 и 54 од Законот за јавни набавки, на адреса Министерство за одбрана на РМ, ул. "Орце Николов" бб, преку пошта, во архива на Министерството за одбрана или со предавање на Комисијата на самото отворање.
2. Секој учесник може да достави само една понуда.

3. Претставниците на понудувачите должни се на Комисијата да и предадат писмено овластување од понудувачот за нивно учество на јавното отворање, член 29, став 2 од Законот за јавни набавки.

VII. Рок на доставување на понудите

1. Отворениот повик трае 15 дена од денот на објавувањето во "Службен весник на РМ" сметајќи го и денот на објавувањето, а денот, времето и местото на отворањето на понудите во присуство на понудувачите ќе бидат наведени во прилозите бр. 1, 2 и 4.

2. Понудите кои не се доставени во утврдениот рок, кои не ги содржат бараните податоци од прилозите бр. 1, 2 и 4 и кои ја немаат бараната документација се сметаат за нецелосни и нема да се разгледуваат.

3. Дополнителни појаснувања можат да се добијат на телефон 091/28 22 55.

Комисија за јавни набавки

Врз основа на член 10 од Законот за јавни набавки ("Службен весник на РМ" бр. 26/98), Комисијата за јавни набавки при ЈЗО Клинички Центар Скопје, објавува

ОТВОРЕН ПОВИК БР. 9/2001

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1.1. Нарачател е ЈЗО Клинички Центар Скопје, ул. "Водњанска" бр. 17, Скопје.

1.2. Предмет на набавката е прибирање на понуди за набавка на тестови и реагенси за ОЕ Клиника за инфективни болести-лабораториска дијагностика.

1.3. Спецификацијата со количества и видови на тестовите што се предмет на набавка, дадени се во тендерската документација.

1.4. Тендерската документација може да се подигне во Аптеката при Клиничкиот Центар.

1.5. Постапката околу набавката се спроведува согласно со одредбите на Законот за јавни набавки.

2. СОДРЖИНА НА ПОНУДАТА

2.1. Понудата треба да ги содржи следните податоци:

- име и адреса на понудувачот,
- единечна цена во денари, како и вкупна цена со сите давачки, ф-ко корисник,
- услови и начин на плаќање,
- рок на испорака,
- производител,
- рок на употреба,
- метода на работа,
- опис на пакување,
- рок на важност на понудата,
- можност за поделба на набавката.

3. ПРИДРУЖНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

3.1. Со понудата, понудувачот е должен да ја достави следната документација:

- решение за вршење на дејност,
- доказ за финансиска способност (документ за бонитет), издаден од носителот на платниот промет-оригинал или заверена копија од страна на нотар, согласно член 22 од Законот за јавни набавки и Правилникот за содржината на документот за бонитет ("Сл. весник на РМ" бр. 32/98 и 55/98),
- доказ, извод од судската евиденција дека не е во стечај и дека со правосилна пресуда не е изречена мерка за безбедност-забрана за вршење на дејност.

Бараните документи треба да се достават во оригинал или во копија заверена од страна на нотар.

4. ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОНУДАТА

4.1. Понудата треба да се достави во еден оригинален примерок, заверена и потпишана од страна на одговорно лице.

4.2. Понудата се доставува согласно член 53 и 54 од Законот за јавни набавки.

4.3. Понудата се доставува на адреса: ЈЗО Клинички Центар Скопје, ул. "Водњанска" бр. 17, преку пошта, во архивата на Клиничкиот Центар или со предавање на Комисијата на лице место најдоцна до 30. 05. 2001 година, во 11,00 часот.

4.4. Секој учесник може да достави само една понуда.

5. КРИТЕРИУМ ЗА ИЗБОР НА НАЈПОВОЛЕН ПОНУДУВАЧ

5.1. Оцената на понудата ќе се изврши според следните критериуми:

- цена 40 бода,
- рок на испорака 30 бода,
- начин на плаќање 30 бода.

6. РОКОВИ

6.1. Отворениот повик трае до 11,00 часот на ден 30. 05. 2001 година.

6.2. Отворањето на понудите ќе се врши на ден 30. 05. 2001 година во 11,00 часот, во Управната зграда на Клиничкиот Центар.

6.3. Овластените претставници на понудувачот кои сакаат да учествуваат на јавното отворање на понудите, на Комисијата треба да ѝ предаде писмено овластување од понудувачот за нивно учество на јавното отворање.

Понудите што ќе бидат доставени по истекот на утврдениот рок, како и оние што не ќе бидат изработени според тендерската документација, условите од овој повик и Законот за јавни набавки, нема да бидат разгледани.

Информации на телефон 147-639 и 147-140.

Комисија за јавни набавки

Врз основа на член 10, 14 и 16 од Законот за јавни набавки ("Сл. весник на РМ" бр. 26/98), Комисијата за јавни набавки при ЕЛС-Општина Витолиште, објавува

ОТВОРЕН ПОВИК БР. 1/2001 ЗА ПРИБИРАЊЕ НА ПОНУДИ ЗА ГРАДЕЖНИ РАБОТИ СО ЈАВНО ОТВОРАЊЕ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

- Набавувач по овој отворен повик за прибирање на понуди е Единица на локална самоуправа - Општина Витолиште - с. Витолиште.

- Предмет на овој отворен повик за прибирање на понуди за изградба на (10 КВ вод) за СТС 10/0,4 кв за телевизиски репетитор "Панделе" на територијата на Општина Витолиште спрема Предмер пресметката на Главниот проект изработен од "ЕЛЕКТРА-КО-МЕРЦ" Д.О.О. Скопје.

- Вид и количество: дадени во техничката спецификација.

2. СОДРЖИНА НА ПОНУДАТА

- Понудата треба да ги содржи: Името, адреса и седиште на понудувачот.

- Понудата треба да содржи единечна цена изразена во денари за секоја ставка од Предмер пресметката на Главниот проект за изградба на горенаведеното, изработен од "ЕЛЕКТРА-КОМЕРЦ" Д.О.О. Скопје.

- Во вкупната цена треба да бидат вкalkулирани сите трошоци на понудувачот до пуштање во употреба на овој инфраструктурен објект.

- Понудата треба да содржи начин и услови на плаќање и рок на извршување на работите.

- Тендерската документација може да се подигне секој работен ден од 08.00 ч до 14.00 ч во Општина Витолиште по цена од 1.500,00 денари.

3. РОК И НАЧИН НА ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОНУДИТЕ

- Понудите треба да се достават во рок од 20 дена од денот на објавувањето на овој отворен повик.

- Понудата и Придружната документација се доставува согласно на чл. 22, 23 и 43 од Законот за јавни набавки (Извод за регистрација, Документ за Бонитет и писмена изјава дека понудувачот не е под стечај) и Референцна листа, кадровска структура, опременост и динамички план.

- Понудите се доставуваат во еден оригинален примерок, заверен и потпишан од страна на одговорното лице на понудувачот.

- Понудата и придружната документација се доставуваат по пошта на адреса ЕЛС-Општина Витолиште - 7 508 с. Витолиште или при Архивата на Општина Витолиште, а се во согласност на член 53 и 54 од Законот за јавни набавки.

4. КРИТЕРИУМИ ЗА ИЗБОР НА НАЈПОВОЛЕН ПОНУДУВАЧ

- Вкупна цена и цена по позиции од предмер пресметката;

- Рок на извршување на работите;

- Начин и услови на плаќање;

- Техничка оспособеност за извршување на работите;

- Гаранција за квалитетот на работите.

5. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

- Понудите кои не се предадени во рокот како и оние кои не се изработени според пропозициите во повикот, односно во согласност со Законот за јавни набавки нема да бидат разгледувани.

- Понудите ќе бидат разгледувани 5 дена по завршувањето на рокот за доставување на понудите во 10,00 часот во просториите на ЕЛС-Општина Витолиште - с. Витолиште од страна на Комисијата за јавни набавки при Општина Витолиште согласно на член 29, 31 и 32 од Законот за јавни набавки.

- Секој понудувач може да учествува само со една Понуда.

- За извршениот избор понудувачите писмено ќе бидат известени.

За подетални информации можете да се обратите на тел-факс 048 82 178.

Комисија за јавни набавки

ОБЈАВИ

Врз основа на член 5 од Законот за исплата на платите во Република Македонија ("Службен весник на РМ" бр. 70/94, 62/95 и 33/97), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

Платата по работник која претставува основица за пресметување на даноците и придонесите од плата за месец април 2001 година неможе да изнесува помалку од утврдената по одделни гранки и тоа:

шифра	гранка	основица
0101	Електростопанство	10.213
0102	Производство на јаглен	4.537
0105	Производство на нафтени деривати	10.006
0106	Производство на железна руда	-
0107	Чрна металургија	7.069
0108	Производство на руда од обоени метали	7.170
0109	Производство на обоени метали	9.181
0110	Преработка на обоени метали	6.137
0111	Производство на неметални минерали (без градежен материјал)	6.035
0112	Преработка на неметални минерали (без градежен материјал)	4.679
0113	Металопреработувачка дејност	5.472
0114	Машиноградба	10.306
0115	Производство на сообраќајни средства	5.947

0117	Производство на електрични машини и апарати	5.275
0118	Производство на базни хемиски производи	4.893
0119	Преработка на хемиски производи	11.891
0120	Производство на камен, чакал и песок	8.146
0121	Производство на градежен материјал	11.069
0122	Производство на режана граѓа и плочи	2.802
0123	Производство на финални производи од дрво	3.634
0124	Производство и преработка на хартија	5.566
0125	Производство на текстилни предива и ткаенини	4.059
0126	Производство на готови текстилни производи	3.592
0127	Производство на кожа и крзно	-
0128	Производство на кожни обувки и галантерија	4.044
0130	Производство на прехранбени производи	7.771
0131	Производство на пијалаци	11.413
0132	Производство на добиточна храна	8.743
0133	Производство и преработка на тутун	7.268
0134	Графичка дејност	6.167
0135	Собирање и примарна преработка на индустриски отпадоци	-
0139	Производство на разновидни производи	6.703
0201	Земјоделско производство	5.590
0202	Земјоделски услуги	9.143
0203	Рибарство	7.235
0300	Шумарство	6.494
0400	Водостопанство	5.715
0501	Високоградба	4.276
0502	Нискоградба и хидроградба	5.341
0503	Инсталатерски и завршни работи во градежништвото	4.642
0601	Железнички сообраќај	7.266
0604	Воздушен сообраќај	12.096
0605	Друмски сообраќај	4.607
0606	Градски сообраќај	7.812
0608	Претоварни услуги	-
0609	ПТТ услуги и врски	10.864
0701	Трговија на мало	5.418
0702	Трговија на големо	9.826
0703	Надворешна трговија	10.784
0801	Угостителство	5.764
0802	Туристичко посредување	5.663
0901	Занаетчиски услуги и поправки	5.689
0902	Лични услуги и услуги во домаќинството	4.453
1001	Уредување на населби и простори	5.372
1002	Станбена дејност	10.988
1003	Комунална дејност	7.215
1101	Банкарство	13.350
1102	Осигурување на имоти и лица	15.497
1103	Услуги во областа на прометот	10.526
1104	Проектирање и сродни технички услуги	6.449
1105	Геолошки истражувања	6.011
1106	Истражувачко развојна работа (освен научно истражувачка)	7.445
1109	Деловни услуги	10.259
1201	Образование	6.160

1202	Научно истражувачка дејност	8.175
1203	Култура, уметност и информации	6.466
1204	Физичка култура и спорт	7.484
1301	Здравствена заштита	6.848
1302	Општествена заштита на децата и младина и социјална заштита	5.223
1401	Органи на државна власт, единици на локална самоуправа и други облици	6.984
1402	Самоуправни интересни заедници	7.739
1403	Здруженија	9.841
1404	Политички партии, општествени организации, здруженија и други организации	9.197

Министер,
Бедредин Ибраими, с.р.

Врз основа на член 122, точка 18-21 од Кривичниот законик ("Службен весник на Република Македонија" бр. 37/96), Државниот завод за статистика ја

**ОБЈАВУВА
ПРОСЕЧНО ИСПЛАТЕНАТА НЕТО ПЛАТА ПО
РАБОТНИК ВО СТОПАНСТВОТО НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ
2001 ГОДИНА**

Просечно исплатената нето плата по работник во стопанството на Република Македонија за месец февруари 2001 година изнесува 10257 денари.

Директор,
Светлана Антоновска, с.р.

СОДРЖИНА

	Страница
739. Закон за буџетите.....	2503
740. Закон за осигурување.....	2509
741. Одлука за стапување на сила на Времена Спогодба за трговија и трговски прашања, склучена меѓу Република Македонија и Европските Заедници.....	2526
742. Одлука за давање согласност на Одлуката за усвојување на Извештајот за работењето и Годишната пресметка за периодот од 1. 01. до 31. 12. 2000 година на ЈП за аеродромски услуги "Македонија"-Скопје.....	2526
743. Наредба за забрана на увоз во Република Македонија и транзит преку територијата на Република Македонија на живи домашни и диви чапункари, семе за вештачко осемнување, јајни клетки и ембриони, свежо и замрзнато месо, производи, сировини и отпадоци по потекло од домашни и диви чапункари.....	2527
744. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за стручната подготовка, испити и дозволи за работа на членовите на екипаж на воздухоплов.....	2528
Објава за плата по работник која претставува основица за пресметување на даноците и придонесите од плата за месец април 2001 година.....	2533
Објава за просечно исплатената нето плата по работник во стопанството на Република Македонија за месец февруари 2001 година.....	2534

Издавач: ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје, бул. "Партизански одреди" бр. 29.

В.д. директор и одговорен уредник - Кокан Лазаревски.

Телефони 129-036, 117-460. Телефакс 112-267. Пошт. факс 51.

Жиро-сметка 40100-603-12498. Бр. за ДДВ МК – 4030987108771. Депозитор – Комерцијална банка, АД – Скопје.

Печат: НИП "Нова Македонија" – АД – Скопје.